

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειρισμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας — Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932—

ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ δραχμὲς 100. Ἐξά-
μνη δραχ. 55. Τρίμνην δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Αἰγύπτου γρόσια διατμ. 50,
Αμερικῆς δολλάρια 3.— Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἐν γέ-
νει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἐξάμνηνοι καὶ Τρίμνηνοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.— Τόμος 41ος

Ἀθήναι, 1 Σεπτεμβρίου 1934

Ἔτος 56ον.— Ἀριθ. 40

ΑΠΟ ΤΑ «ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ» ΤΟΥ ΕΒΑΛΤ

ΤΑ ΚΟΡΑΛΛΙΑ

Ἡ ἱστορία ποῦ θὰ πῶ ἔγινε μιὰ
φορὰ κι' ἔναν καιρὸ — πᾶνε τώρα
πολλὰ πολλὰ χρόνια — πέρα στὴν
πλατεῖα καὶ βαθειὰ θάλασσα, ὅπου ὁ
καπετάνιος ταξιδεύει μέρες δολόκλη-
ρες χωρὶς νὰ δοῦν τὰ μάτια του στεριά.

Ἦταν ἡ τροπικὴ θάλασσα ποῦ τὰ
νερά της εἶναι ζεστά, πάρα πολὺ ζε-
στά. Μὰ μόνο στὴν ἐπιφάνεια ποῦ τὴ

χτυπᾷ ὁ ἥλιος εἶναι ἔτσι. Ὁ βυθὸς
της εἶναι κρύος σὰν πάγος, καὶ πῶ
μαῦρος κι' ἀπὸ τὴ νύχτα. Ἐκεῖ κάτω
ἦταν βουνὰ καὶ κάμποι ἀπαράλλαχτα
ὅπως καὶ στὴ στεριά. Ἐνα ὅμως ἀπ'
αὐτὰ τὰ βουνὰ ἦταν τόσο ψηλὸ, ποῦ
ἔφτανε σχεδὸν ὡς τὴν ἐπιφάνεια τοῦ
νεροῦ.

Ἄν μποροῦσες νὰ σταθῇς στὴν κο-
ρυφή του καὶ νὰ κοιτάξης γύρω σου,
θὰ ἐβλεπες μονάχα νερό, νερό καὶ
τίποτ' ἄλλο.

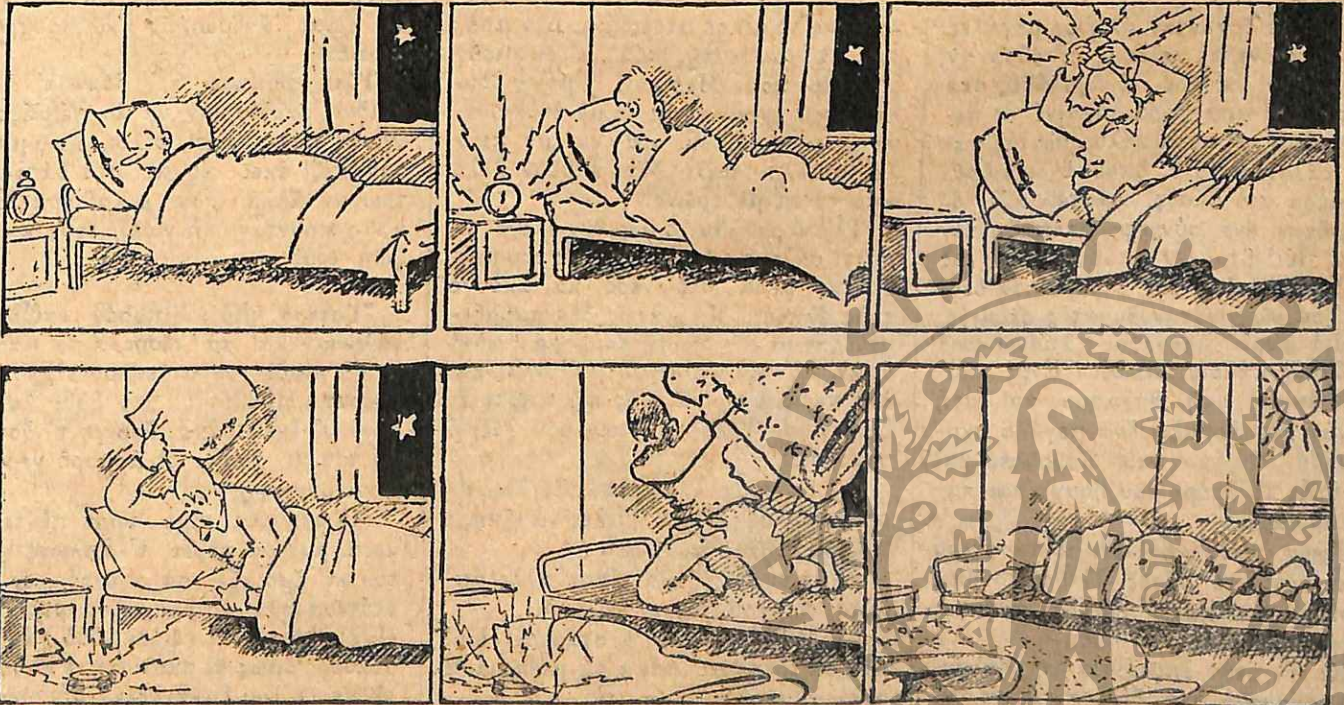
Μέσα ὅμως στὸ νερὸ εἶχες νὰ δῇς
πολλὰ πράματα.

Στὸ ψηλὸ βουνὸ φούντωναν θεώ-
ρατα δάση ἀπὸ φύκια ποῦ ἀπλώνον-
ταν μίλια μακρὰ μέσα στὶς ρεματιές.
Ὅταν κυλοῦσαν τὰ κύματα ἀπὸ πάνω,
παράσερναν τ' ἀδύνατα κοτσάνια τους,
τὰ λύγιζαν πέρα-δῶθε, καὶ τὰ φύλλα
τους σάλευαν στὸ νερό, καθὼς σα-
λεύει στὸν ἀέρα τὸ φύλλωμα τῶν δέν-
τρων μας.

Τὰ φύκια ἦταν ψηλότερα ἀπὸ κά-

ΤΟ ΞΥΠΝΗΤΗΡΙ ΤΟΥ ΥΠΝΑΡΑ

ΜΙΑ ΑΣΤΕΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΕ 6 ΕΙΚΟΝΕΣ

Ὁ ὑπναρὸς ἤθελε νὰ ξυπνήσῃ πρωτὶ κι' εἶχε βάλει τὸ ξυπνητήρι του, ποῦ ξαφνικὰ ἄρχισε νὰ κουδουνίζει. Ὁ
ὑπναρὸς ξύπνησε πραγματικῶς, ἀλλὰ... ἔγινε ἔξω-φρενῶν. Ἀρπάξε τὸ ξυπνητήρι, τὸ πέταξε χάμω, καὶ ἐπειδὴ
ἐκεῖνο ἐξακολουθοῦσε νὰ κουδουνίζει, τοῦ πέταξε καὶ τὸ μαξιλάρι του, τὰ σκεπάσματά του, τὸ στρώμα του. Ἔτσι
τὸ κουκούλωσε, τὸ βούβανε καί, ἀνενόχλητος πιά, ὁ ὑπναρὸς γύρισε πλευρὸ στὴ σομμέρα καὶ κοιμήθηκε ξεσκεπαστος
ὡς τὸ μεσημέρι!

Ἀνεκοινώθη ἀπὸ τὴ Λαχτάρᾳ τῆς Λαυτεριάς

θε δέντρο της στεριάς, και όμως ποτέ δεν έδωκαν έξω από την επιφάνεια του νερού· γιατί μόλις τα χτυπούσε ο άερας, ζάρωναν και μαραίνονταν. Όταν όμως το νερό ήταν άταραχο, απλώνονταν και φάνταζαν πολύχρωμα, κόκκινα και κίτρινα, πράσινα και μαυριδερά, όπως είναι τα δέντρα μας το φθινόπωρο.

Ανάμεσα στα κλαδιά τους πληθυσ φάρια κολυμπούσαν πέρα δώθε πηγαίνοντας από το ένα δέντρο στο άλλο, όπως τα πουλιά στο δάσος. Αυτά όμως δεν ήταν άσχημα σαν τον μπακαλιάρo, την γλώσσα ή το χέλι. Πολλά τους έλαμπαν σαν ασήμι και ο χρυσάφι· άλλα ήταν γαλάζια σαν τον ουρανό, κι άλλα κοκκινωπά ο φλόγα. Και άχινους ακόμα είχε εκεί κάτω, που μπορούσαν να φουσκώνουν ο φουσκός, ν' απλώνουν τις άγκιδες τους απ' όλες τις μεριές και να κάνουν έτσι τ' άλλα ζώα να τα τρέμουν.

Κι' ήταν ακόμα πολλά άλλα ζώα σε κείνο το δάσος. Μύδια με τα πιό αλλόκοτα σχήματα, κοχύλια με μεγάλα πλουμιστά δστρακα, και σουπιές που έφευγαν προς τα πίσω με μίαν άπιστευτη γρηγοράδα. Μεγάλες καρβίδες που κολυμπούσαν κι' αυτές προς τα πίσω και χτυπούσαν τις δαγκάνες τους, και τέλος καθούρια στραβοπόδαρα και πλακωτά, που σέρνονταν προς τα πλάγια και όμως προχωρούσαν.

Κάποτε έρχονταν πλήθος μεγάλες και άργοκίνητες χελώνες κι' έδωσαν στα φύκια, καθώς οι άγγελάδες στα λιβάδια. Καμιά φορά τύχαινε να περάσει από κει πέρα κολυμπώντας καμιά φάλαινα· τότε, όπου άνοιγε δρόμο μέσα στο δάσος, σκοτεινιάζε, όπως όταν ένα σύννεφο σκεπάσει τον ήλιο. Κι' όταν χτυπούσε γύρω με τη δυνατή ούρά της, έτρεμαν τα δέντρα, οά να γινόταν δυνατός σεισμός.

Μιά φορά περνούσε άπάνω από το δάσος κάποιο καράβι. Ένας ναύτης έπεσε στη θάλασσα, και στη στιγμή τον άρπαξε ένα μεγάλο σκυλόψαρο· τον κατάπιε μονομιές και τράβηξε το δρόμο του ήσυχο και καλοκαρδισμένο.

Τώρα καταλαβαίνετε τί παράξενο ήταν αυτό το δάσος. Βαθειά σιωπή βασιλευε κει κάτω, και δεν άκουγες ούτε φωνή ούτε τραγούδι.

Κοντά στην επιφάνεια της θάλασσας, ανάμεσα στα δέντρα, έμενε λίγος τόπος άνοιχτός, οά μιά μικρή πλατεία. Εκκει το νερό ήταν ζεστό και ολοκάθαρο, και ή πλατεία έπεφτε τόσο παράμερα που σχεδόν κανένας ποτέ δεν περνούσε από κει.

Σ' αυτό το μέρος έρχονταν κάθε

μέρα τέσσερα παιδιά κι' έπαιζαν και φλυαρούσαν.

Ήταν και τα τέσσερα μικρά, τόσο μικρά, που δεν μπορούσαν να τα ξεχωρίσει με το μάτι. Το σώμα τους ήταν διάφανο, σκεπασμένο με ψιλές τριχούλες, και δεν είχαν ούτε κεφάλι, ούτε πόδια, ούτε μάτια, τίποτα απ' ό,τι έχει κάθε κανονικό ζώο.

Και όμως δεν είχαν καμιά συγγένεια μεταξύ τους. Το ένα ήταν παιδί ενός κοραλλιού, το άλλο μιάς μέδουσας, το τρίτο ενός σταυρού και το τέταρτο ήταν στρειδόπουλο.

Μιά μέρα έλεγαν τί θα κάνουν στη ζωή τους.

— Έγώ θα γίνω κλέφτης, λέει το παιδί του σταυρού. Θα κρύβωμ: στο δάσος, θα χυμώ άπάνω σε μικρά κοχύλια, σε μικρά ψαράκια και σε κάθε ζώο που μπορεί να το καταφέρω, και θα τους βυζαίνω τέ αίμα έλο, ως την τελευταία σταλαματιά.

— Έγώ θα κολυμπώ και θα είμαι ωραία, λέει ή μικρή μέδουσα, κι' όταν κανείς έρθη πολύ κοντά μου, θα τον καίω.

— Έγώ όμως είμαι για μεγαλύτερα πράγματα, είπε το μικρό στρειδάκι, κι' έκανε το σοβαρό, όσο μπορεί βέβαια να σοβαρευτεί ένα πράμα που δεν έχει ούτε πρόσωπο, ούτε μάτια.

— Μωρέ τί λές! το κάνει ο σταυρός, και που το ξέρεις;

— Γι' αυτό γεννήθηκα, του άποκρίθηκε το μικρό στρειδάκι. Δεν μπορείς να φανταστείς πόσο μ' εκτιμούν οι άνθρωποι. Μερικοί, ή μόνη δουλειά που έχουν, είναι να με άνοίγουν, να με καθαρίζουν και να με πουλουν· άλλοι πάλι δεν κάνουν άλλο από το να με τρώνε.

Το κοραλλάκι όμως δεν έλεγε τίποτε· σάλευε μόνο τις τρίχες του παίζοντας μέσα στο νερό και άκουγε τους άλλους. Μά κανείς δεν παραξενεύεται με τη σιωπή του, γιατί αυτό ήταν το πιό σιωπηλό απ' όλα, και δεν περίμεναν να τους πη τίποτε έξαιρετικό. Τέλος πάντων το λέει ο σταυρός:

— Έ, κοραλλάκι, δέ μάς λές τίποτα και σύ; Τι θα ήθελες να γίνης; Το σκέφτηκες ποτέ σου;

— Δέ συλλογίζομαι τίποτ' άλλο απ' αυτό, άποκρίθηκε το κοράλλι.

— Μπα! έκανε ο σταυρός. Και μάς επιτρέπεται τάχα να μάθωμε τί συλλογίζεσαι;

— Και να σάς το πω, δέ θα με καταλάβετε καθόλου, άποκρίθηκε το μικρό κοράλλι.

— Για δοκίμασε, του λέει ο σταυρός.

Το στρειδάκι και ή μικρή μέδουσα

έπιμένανε κι' αυτά να τους πη.

— Άμα μεγαλώσω, θα χτίσω ένα νησί, είπε το κοράλλι.

— Τι θα χτίσης; ρώτησαν και τα τρία μαζί.

— Ένα νησί, ξαναείπε το κοράλλι.

— Δεν είσαι σά καλά σου! φώναξε ο σταυρός και γέλασε τόσο, που το μικρό του σώμα ταραχτηκε ελόκληρο. Και νάχουμε καλό ρώτημα, πώς θ' άρχισης;

— Αυτό ούτε γώ το ξέρω ακόμα, άποκρίθηκε το κοράλλι, και όμως θα χτίσω ένα νησί... Ένα νησί που θα βγαίνει έξω από το νερό και θα στέκη στερεό, όταν τα κύματα θα σπάνε άπάνω του.

— Τέτοιο πράμα βέβαια θα το ποθούσες, του λέει το μικρό στρειδάκι.

— Ανατριχιάζω και μόνο σαν ακούω να μιλούν για τόσο μεγάλο πράμα, είπε ή μικρή μέδουσα.

Έτσι και τα τρία περιγελοούσαν το κοράλλι· αυτό όμως δέ σκοτιζόταν για τα πειράγματά τους, κι' εξακολουθούσε να σαλεύη τις τρίχες του μέσα στο νερό. Τέλος τους είπε ήσυχα:

— Θα γίνη ένα σωστό νησί· ένα νησί με φοινικίες και με πουλιά. Γύρω του μέσα στο νερό θα κολυμπούν σταυροί και μέδουσες, και συχνά τα κύματα θα τις πετούν έξω στη στεριά, και κει θ' άπομένουν και θα τις φήγη ο ήλιος. Κι' άπάνω στο νησί θα είναι άνθρωποι· και θα τρώνε στρειδιά.

Τότε σώπασε, κι' όταν τ' άλλα παιδιά βαρέθηκαν να το πειράζουν, έγιναν πάλι καλοί φίλοι, κολυμπούσαν μαζί εκεί κοντά στο δάσος, έτρωγαν άλλα ζώα μικρότερα τους, και χάρνονταν τη νιότη τους και τη ζωή τους.

Ύστερα από κάμποσον καιρό μεγάλωσαν και τα τέσσερα τα παιδιά.

Το παιδί του στρειδιού είχε τώρα δστρακο. Καθόταν στο βυθό κολλημένο σ' ένα βράχο, άνοιγε τ' δστρακό του κι' άφηνε το άρμυρο νερό να μπαινοβγαίνει.

Ο σταυρός είχε τώρα πέντε μακριά μυτερά χέρια, τ' άπλωνε γύρω του κι' έμοιαζε οά σταυρός, ή σωστότερα σαν άστέρι. Δυό φορές το είχε κόψει ένα φάρι δυό χέρια· ο σταυρός όμως δέ σκοτίστηκε καθόλου· τα χέρια του ξαναγίναν γρήγορα, κι' ήταν γερός όπως και πρώτα. Γύριζε μέσα στα φύκια κι' έγινε περίφημος κλέφτης, όπως το έπιθυμούσε οά νιάτα του.

Μά ή μικρή μέδουσα δεν τα πέρασε καλά. Κάποτε που έπαιζε μ'

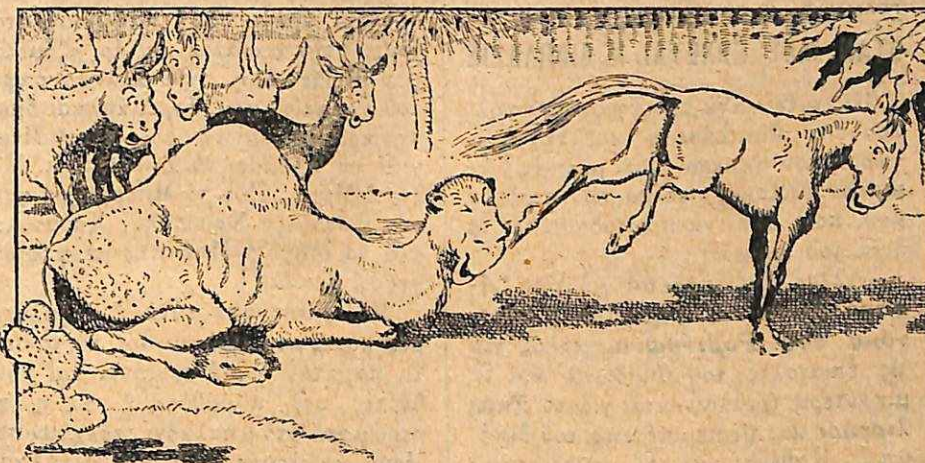
Η ΦΑΝΤΑΣΜΕΝΗ ΚΑΜΗΛΑ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Είμαστε σ' ένα μικρό αφρικάνικο πάρο, όπου τα χονδρά καλάμια που τα λένε μπαμπού, κι' οι φοινικίες ρίχνουν τις σκιές τους, όχι βέβαια τόσο πυκνές σαν εκείνες που ρίχνουν άλλοι τα φουντωτά δέντρα, πλατάνια και βελανιδιές.

Στο πάρο αυτό όλα τα ζώα ήταν άνάστατα. Ο Κασσέμης, το πολεμικό άλογο, καθάυτο άράπικο, που έχει χρώμα φουντουκι με σκούρες πικίτσες, πολεμούσε να φέρη σά συγκαλά της μιά νέα καμήλα, από το είδος των δρομάων, που είχε επαναστατήσει.

— Γιατί κάνεις έτσι, Γκιμέλα, της έλεγε. Δεν καταλαβαίνεις πώς όλ' αυτά είναι περιττά; Ό,τι κι' αν πής, ό,τι κι' αν κάνης, δεν θα κατορθώσης τίποτα, Έπειτα, σπουδαίο πράγμα είναι, καίμενη, να σηκώσης

τη χαριτωμένη μας μικρή κυρία στην καμπούρα σου και να την πές ως το Σιράη;

— Σπουδαίο όχι, άποκοίθηκε ή καμήλα, δεν είπα εγώ πώς είναι σπουδαίο. Μεγάλο κόπο δεν θα μου έδινε βέβαια. Μά είναι ταπεινωτικό! Έξευτελιστικό!

Ο Γιουσούφ, έν άλλο άλογο κοκκινέλι, που είχε κάνει σε ίπποδρομίο κι' ήταν πάντα ευδιάθετος κι' ήξερε να τα λήη νόστιμα, φώναζε:

— Τι έκαμε, λέει; Έξευτελιστικό; Μά τί θέλει λοιπόν ή κυρία Γκιμέλα; Άς το πη να της το φέρομε άμέσως. Καμιά έξέδρα, να τη βάλουμε πάνω, όπως έβαζαν μιά φορά το Χουσό Μόσχο που προσκυνούσαν; ή κανέν' άνθοστόλιστο άρμα σαν αυτά που γυρίζουν τις Άποκοιές;

— Τι, το γελάς; έκαμε ή καμήλα. Έμένα όλα θα μου άξιζαν. Δεν είμαι κανένα πρόστυχο ζώο σαν το βώδι, που μπορεί να λές πώς το προ-

σκυνούν, μά εγώ ξέρω πώς το σφάζουν ή το αναγκάζουν να δογώνη τη γη. Έγώ είμαι ευγενής, είμαι καθάυτο με χαρά, κι' αν δεν ξέρης τί θα πη, άμε ρώτα. Με χαρά είναι ή ευγενικότερη ράτσα σ' έμάς τις δρομάδες. Δηλαδή δεν είμαι κοινή δρομάδα, είμαι με χαρά. Το καταλάβετε;

Ο Γιουσούφ έκαμε μιά υπόκλιση βαθειά.

— Μάλιστα, είπε, το καταλάβαμε. Ταπεινότατοι δούλοι σας, έξοχάτατη κυρία Γκιμέλα. Μεγαλόι πουχίς τη χάρη!

Ο Ντζίν τότε, ένα πουλάρι τριών χρονών, που δεν είχε καθόλου υπομονή, έδωσε μιά καλή κλωτσιά της φαντασμένης, λέγοντας:

ΣΤΟ ΚΛΟΥΒΙ

Ποιός δεν ξέρει το γοργό, τον τρεχούμενο λαγό, με τα πεταχτά ματάκια και μιά πήχη τα μουστάκια;

Πήτε τότε, να τον πω: το μαλλί κτρινωπό ή ούρά του μακρουλή, και πετιέται — σαν πουλί!

Όμως τώρα φυλακή! Στο κλουβί που κατοικεί κάποιο φίλο του, από πέρα, τον χαρίσαν το πατέρα.

Και πηδά μες στο κλουβί, σαν να του πατάς κουμπί. Μη του γαρφαλάς τη ράχη μ' ένα κότσαλο απ' άστάχυ!

Μας κοιτάζει άγριοπά, μά ή καρδούλα του χτυπά... Άχ, πατέρα δώσε μου το! Μιά καρδούλα έχει και τοῦτο!

— Θέλεις, μάτια μου, άποκρίσου, να σου άνοίξω το κλουβί σου;

ΤΕΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

— "Άσε μας ήσυχους και σύ με τις γκρίνιες σου! Βαρεθήκαμε!"
 "Η Τσαδή, μιὰ μαύρη μούλα, πήρε το μέρος της νέας καμήλας."
 — "Έχει δίκιο, είπε. Δεν μπορεί κανείς να υπακούει και να υποτάσσεται ολόένα. Μιά φορά θα επαναστατήσει! Δε μπορεί!"
 "Ήταν καιρός να μπη πάλι στη μέση ο φρόνιμος Κασσέμης."
 — Ούτε οι κοροϊδείς, είπε, ούτε οι κλωτσιές είναι καλά επιχειρήματα. Και σύ, Τσαδή, να φυλάξεις τις συμβουλές σου για τον εαυτό σου. Δυό γαϊδουράκια, που ως εκείνη τη στιγμή στεκόνταν παράμερα, πλησίασαν να λάβουν μέρος στη συζήτηση.
 — Κι' όμως, είπε το ένα, έδω ζούμε ευτυχισμένοι. Θυμάσαι, Κόφ, όταν είμαστε στ' Αλγέρι, στο Κασπά, τί τραβούσαμε με τις αγγάριες;
 — Αλήθεια, είπε το άλλο γαϊδουράκι, τα κορίνια που μās φρότωναν ήταν τόσο βαριά, κι' οι δρόμοι γλυτρούσαν τόσο πολύ, που κάθε λίγο και λιγάκι πέφταμε γονατιστοί.
 ('Ακολουθεί)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΝΟΣ ΠΑΤΕΡΑ

ΟΤΑΝ ΜΑΣ ΕΡΧΕΤΑΙ Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

Πάντοτε κατά την άφιξη του φύλλου της Διαπλάσεως και την άγνωση του σημειώνονται μερικές... μικροσυμπλοκές μεταξύ των παιδιών μου, ποιά δηλ. να πρωτοδιαβάσει το δικό του κομμάτι:

"Άλλος ενδιαφέρεται για τον **"Ασπρο Δύκο**, άλλος για τον **Κληρονόμο του Ροβινσώνα**, άλλος για τις επιστολές του Φαίδωνα, και τα μικρότερα τρελαίνονται για το **Σκαλιστήρι** και τις περιπέτειες του Μπέμπε. Καθένας με το γούστο του! Κι' η εύλογη μένη ή Διάπλασι είναι τόσο καλόβολη που ικανοποιεί όλα τα γούστα.

Μα και η γυναίκα μου δεν πάει πίσω. Πολλές φορές την παίρνει κρυφά, την κρύβει κάτω απ' την ποδιά της, για να παραπλανήσει τα παιδιά, και όταν ξεμοναχιστεί κάθεται και τη διαβάζει αχόρταχα! Κι' εγώ - υπερπενηντάρης τώρα - να πούμε τη μαύρη αλήθεια, μόλις πάρω το φύλλο, αφίνω βίλη την αλληλογραφία μου και τρέχω να ρίξω μιὰ ματιά στην Επιστολή του Φαίδωνα και ύστερα στο γρίφο! "Α! αυτός ο γρίφος μου έχει καθίσει μονομανία! Να ιδώ το γρίφο που καμιά φορά με βασανίζει ευχάριστα για κάμποση ώρα!

Μα προχτές τα πράγματα άλλαξαν, πήραν ύψη επικίνδυνη για την... οίκογενειακή μου ειρήνη!

Την άφιξη του φύλλου έπαυσα να θυμάμαι... Πανοικτογενειακό Πανδαιμόνιο, αληθινός καυγάς. Για να καταλάβετε την έκτασή του, φτάνει να σημειώσω ότι έλαβαν μέρος σ' αυτήν έξη από τα επτά παιδιά μου, η γυναίκα μου έπτά, η υπηρέτρια δική και εγώ στο τέλος. Γενικό ένθετο, και βλο αυτό το πατιρντί για ένα φύλλο της Διαπλάσεως.

Μόλις ο Γιώργος έφερε το ταχυ-

δρομείο, έμένα, που καθόμουν στὸν ἴσκιό στην παραλία και εργαζόμουν, μου έδωσε ὅλη τὴν αλληλογραφία τοῦ γραφείου μου. Τὴ Διάπλασι δὴς τὴν κράτησε καὶ τὴν ἔδωκε τοῦ Μεμᾶ γιὰ νὰ διαβάσει τὸ Σκαλιστήρι. Μόλις ὁ Μεμᾶς εἶδε τὸ Μπέμπε με φτερά, φωνάζει: Χρυσούλα, Χρυσούλα, ἔλα νὰ ἰδῇς! ὁ Μπέμπες με φτερούγες!! ἔλαααα!

Μόλις ἀκούσαν αὐτὰ οἱ μεγαλύτερες κόρες μου, ποὺ συγύριζαν τὸ σπῆτι, παρατᾶν ἡ μιὰ σεντόνια καὶ κουβέρτες στὸ παράθυρο, ἡ ἄλλη τὰ στρώματα στὸ μπαλκόνι, τρέχουν στὸ Μεμᾶ καὶ τοῦ ἀρπάζουν τὴ Διάπλασι.

"Ὁ Μεμᾶς φωνὴ στὴ γῆ, φωνὴ στὸν οὐρανὸ γιατί τὸν ἔκοψαν στὴ μέση, καὶ τὰ βῆνε με τὶς ἀδερφάδες του. Τότε παρεμβαίνουν τὰ μεγάλα ἀγόρια με τὸ μέρος τοῦ Μεμᾶ καὶ ἡ συμπλοκή γενικεύεται! Φτάνει καὶ ἡ Χρυσούλα καὶ ρίχνεται στὴν Ἀσημένια, ὑπὲρ τοῦ Μεμᾶ καὶ αὐτῆς. Κι' ἔτσι ὅλα γενήκαν ἕνα κουβάρι κι' ὁ καθένας προσπαθοῦσε νὰ πάρῃ τὴ Διάπλασι. Τὸ μὲν ἀρχίζει!... Φωνές, ἀντάρες, τὸ σπῆτι ἀναστατωμένο!

Πετάγεται ἡ γυναίκα μου με τὴν ποδιά της ἀπὸ τὴν κουζίνα νὰ τοὺς ξεχωρίσει καὶ ἀρχίζει κι' αὐτὴ... τὸν ἐξάφελμα: Μπρέ, Γιώργο! μπρέ, Νίκο! δὲν ντρέπεστε: τί κακὸ εἶναι αὐτὸ σήμερα; τί πάθατε; Καὶ χωρίς νὰ τὸ καταλάβῃ, προσκολλήθηκε κι' αὐτὴ στὸ κουβάρι!

"Ὁ υπηρέτρια ἡ Χαρίκλεια τρέχει κι' αὐτὴ κοντὰ στὴν κυρία της γιὰ νὰ υπερασπιστῇ τὸ Μεμᾶ, γιατί τὴς λείπει τὴ συνέχεια τοῦ **"Ασπρου Δύκου**. Αφίνουν τὴν κουζίνα ἔρμη, μπήκαν οἱ γάτες καὶ μοιράστηκαν τὰ ψάρια κατὰ τὴν ἡλικία τους: ἡ μεγάλη πήρε τὸ μεγάλο κι' ἡ μικρότερη τὸ μικρότερο, κι' ἀρχίζουν τὴ δουλειά τους...

Στὸ μεταξύ ὁ καυγάς, με τὴν ἐπέμβαση τῆς μητέρας, ἀντὶ νὰ σβυστῇ, φούντωνε περισσότερο γιατί κα-

νένας δὲν ὑποχωροῦσε. Ἀρχισε λοιπὸν νὰ φωνάζῃ δυνατώτερα, ζητώντας γιὰ βοήθεια κι' ἔμένα.

"Ἐτρεξα βιαστικά, καὶ μόλις πάτησα στὴ σκάλα, ξεχωρίστηκαν ὅλοι, καὶ τότε εἶδα κακομυτριάσμενους καὶ ξεμαλλιασμένους, κι' ὁ καθένας τοὺς νὰ κρατῇ γιὰ σύμβολο νίκης καὶ... ἕνα κομματάκι ἀπὸ τὴ Διάπλασι!

Τοὺς μάλωσα ὅπως ἔπρεπε καὶ πήρα ὅλων τὰ κομμάτια, πήγα στὴ θέση μου, τὰ ξεδίπλωσα, τὰ ξεζάρωσα, τὰ ἱσαξάσα καὶ με κόπο τὰ κόλλησα, ὥπου... ξανάφταξα τὴ Διάπλασι καὶ... διάβασα τὸ γρίφο!

Τὸ κακὸ ὅμως δὲν ἔφτανε ἔως ἐδῶ. Ὡς ποὺ νὰ γυρίσουν στὴν κουζίνα ἡ γυναίκα μου με τὴν υπηρέτρια, τὰ ψάρια τὰ εἶχαν... συγυρισμένα οἱ γάτες!

Κι' ἔτσι ἀντὶ ψάρια πλάκι, ἔφαγα ἐκείνη τὴν ἡμέρα ντοματοσαλάτα με ρέγκια.

Τότε δὲ βάζαξα, ἀγανάχτησα καὶ εἶπα: «Νὰ ὀψεσαι Διάπλασι, με τὸ κακὸ ποὺ μοῦκαμες!»

Δὲν εἶχα δίκιο!

Καὶ τώρα σκέπτομαι μήπως μποροῦμε νὰ πετύχουμε με καμμιὰ τροποποίηση τοῦ Νόμου περὶ Προστασίας Πολυτέκνων, κανένα προνόμιο, δηλαδὴ νὰ υποχρεώνεται ἡ Διάπλασις νὰ στέλνῃ στοὺς πολυτέκνους συνδρομητὲς ἀπὸ δυὸ καὶ τρία φύλλα!

Καὶ γιατί ὄχι, παρακαλῶ!

ΒΑΣ. Γ. ΠΑΠ.

ΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Ο ΜΟΧΑΜΕΤ ΑΓΑΠΟΥΣΕ ΤΑ ΖΩΑ

"Ὁ προφήτης Μοχάμετ εἶτανε φίλος τῶν ζώων.

Διηγούνται πὼς ἕνα ἀπόγεμα καθότανε πάνω στὸ μιντέρι καὶ συλλογιότανε βαθιά. Ἔτσι συλλογισμένος, ἄφισε τὴν ποδιά τοῦ τσουμπέ του ν' ἀπλωθῇ πάνω στὸ μιντέρι.

"Ὁ γάτα τοῦ σπιτιοῦ στὸ μεταξύ εἶχε καθίσει στὴν ποδιά του καὶ κοιμότανε ἀμέριμνα. Κοιμότανε ἔτσι με τὶς ὥρες κι' ὁ προφήτης δὲν τὸ κουνοῦσε ἀπὸ κεῖ γιὰ νὰ μὴ τὴ ξυπνήσει.

"Ὁ ὦρα εἶχε περάσει ὁ μουεζίνης προσκαλοῦσε τώρα τοὺς πιστοὺς στὸ ναμᾶζι τοῦ δειλινοῦ. Ὁ προφήτης τότε, γιὰ νὰ μὴν ἀνησυχῇ τὴ γάτα, ποὺ ἐξακολουθοῦσε τὸ μακρὸ ὕπνο της, ἔδγαλε ἕνα ψαλίδι, περιέκοψε τὴν ποδιά τοῦ τσουμπέ του καὶ ἔτσι τράβηξε στὸ τζαμί γιὰ νὰ κἀν τὸ ναμᾶζι του.

† Μ. ΦΙΛΗΝΤΑΣ

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ ANDRÉ LAURIE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

"Ὁ γλῶσσα τοῦ ἐγγράφου ἦταν ἀγγλική. Κι' οἱ πρώτες γραμμὲς ἔλεγαν τ' ἀκόλουθα:

"This is my will. On the eighth day of March A. B 1717, I Robinson Crusoe. of York in Yorkshire, in the Kingdom of England being 84 years old, sound in body and mind, although much weakened by age..."

Δηλαδὴ:

"Αὐτὴ εἶναι ἡ διαθήκη μου. Τὴν ὀγδόην ἡμέραν τοῦ Μαρτίου, ἔτους σωτηρίου 1717, ὁ ὑποφαινόμενος Ὁ Ροβινσὼν Κροῦσσος ἀπὸ τὴν Ὑόρκην τῆς Ὑόρκσαϊρ τοῦ βασιλείου τῆς Ἀγγλίας, ἄγων τὸ ὀγδοηκοστὸν τέταρτον ἔτος τῆς ἡλικίας μου, ὑγιὲς τὸ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα, ἀν καὶ πολὺ καταβεβλημένος ἀπὸ τὸ γῆρας..."

Διάβαζε ἀκόμα ὁ κ. Κλοακέν, ἕταν ἕνας ὑπόκωφος κρότος, ποὺ τὸν δυνάμωσε ὁ ἀντίλαλος τῆς σπηλιάς. ἀκούσθηκε ἀξαφνα ἐκεῖ-μέσα. Τρόμαξαν κι' οἱ τρεῖς. Τί ἦταν πάλι αὐτὸς ὁ κρότος; Ὁ Χάνδος, με τὸ κερί στὰ χέρια, ἔτρεξε πρὸς τὸ διάδρομο.

Σὲ λίγο φώναξε:

— Εἴμαστε κλεισμένοι! Μιὰ πόρτα κλείνει τὸ διάδρομο καὶ μοῦ εἶναι ἀδύνατο νὰ τὴν ἀνοίξω!

"Ὁ κ. Κλοακέν κι' ἡ Ἀνθὴ ὤρμησαν στὸ Χάνδο καὶ βεβαιώθηκαν πὼς ἡ πληροφορία τοῦ ἦταν ἀληθινή. "Εἶνα δροῖνο θυρόφυλλο, βαρὺ καὶ μεγάλο, ποὺ δὲν τὸ εἶχαν παρατήρει ὅταν μπήκαν, τοὺς ἔφραττε τώρα τὴν ἐξοδὸ. "Ἄν καὶ τὸ πόμολο, ὁ σύρτης κι' ἡ κλειδαριὰ ἦταν ἀπὸ μέσα, τοῦ κάκου πολέμησαν κι' οἱ τρεῖς μαζί ν' ἀνοίξουν τὴν ἀπροσδόκητη αὐτὴ πόρτα. Φαίνεται πὼς κάποιος τὴν εἶχε κλειδώσει ἢ στερεώσει με ἄλλον τρόπο ἀπέξω.

"Ἀλλὰ ποῖος; Τὸ πρᾶγμα ἦταν τυχαῖο, ἢ εἶχαν πέσει σὲ παγίδα, σ' ἐνέδρα;

Δὲν πρόφτασαν νὰ τὸ ποῦν μετὰξὺ τους, οὔτε καλὰ-καλὰ νὰ τὸ συλλογισθοῦν, ὅταν, στὴ μέση αὐτοῦ τοῦ θυρόφυλλου ἀνοίξε μιὰ θυρίδα, ποὺ πλαίσωσε — τί φοβερὴ, τί ἀποτρόπαιη εἰκόνα! — τὸ διαβολικὸ πρόσωπο τοῦ Ρανᾶ!

Ναὶ τοῦ Ρανᾶ τοῦ ἴδιου, τοῦ Δουλιπ Ρανᾶ, τοῦ Τὸ-Χό, τοῦ Κρά-Ὁγκ-Δίγκ, τοῦ κακούργου τελοςπάντων,

τοῦ δολοφόνου, ποὺ τὸν εἶχαν ἰδεῖ ὅλοι νὰ τὸν πετοῦν οἱ ναῦτες στὴ θάλασσα καὶ νὰ τὸν παίρνουν τ' ἀγρία κύματα τοῦ ὠκεανοῦ. Δὲν εἶχε πνιγεῖ λοιπὸν; εἶχε γλυτώσει ἀπὸ τὴ φρικτὴ ἐκείνη τιμωρία, γιὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ συμπληρώσῃ τὴ σειρά τῶν ἐγκλημάτων του; Ἡ μὴν εἶχε βρυκολακίσαι κι' ἐκεῖνο ποὺ ἔδλεπεν τώρα με τόσο τρόμο ὁ κ. Κλοακέν καὶ τὰ παιδιά τοῦ Ροβινσὼν, δὲν ἦταν παρὰ ἕνα φάντασμα:

"Ὁχι, δυστυχῶς! Ἦταν ἀνθρώπος ζωντανός, ὀλοζώντανος, κι' ἦταν ὁ ἄσπονδος ἐχθρὸς τους. Τὸ ἴδιο ἄγριο καὶ παράφορο βλέμμα, ἡ ἴδια γυριστὴ μύτη σὰν τοῦ ἀρπαχτικοῦ πουλιοῦ, τὸ ἴδιο χλωμοκίτρινο πρόσωπο, τὰ ἴδια μυτερά δόντια σὰν τῆς τίγρης, ἀνάμεσα σὲ δυὸ χεῖλη λεπτά. Ὁ Ρανᾶ! Καὶ κοίταζε τὰ θύματά του με μισόκλειστα μάτια χωρὶς νὰ προφέρῃ λέξη.

Πρῶτος τοῦ μίλησε ὁ κ. Κλοακέν.

— Δουλιπ Ρανᾶ, τοῦ εἶπε με τόνο. Εἶσαι πρίγκιπας καί, καθὼς μᾶς εἶπες, ὀνομάζεσαι ὁ Δίκαιος. Στ' ὄνομα λοιπὸν τῆς Δικαιοσύνης, ἀνοίξε αὐτὴν τὴν πόρτα σὲ μᾶς, ποὺ δὲν σοῦ κάναμε τίποτα!

"Ἐν' ἄγριο, σαρκαστικὸ, ἀπαίσιο χαμόγελο φάνηκε στὴ μορφὴ τοῦ Ρανᾶ. Ἀλλὰ σδύσθηκε ἀμέσως. Κι' ὁ κακούργος ἐξακολούθησε νὰ τοὺς κοιτάξῃ μ' ἕνα σαρκαστικὸ βλέμμα σὰ νᾶλεγε: "Ἦταν λοιπὸν τρελλοὶ αὐτοὶ οἱ ξένοι ποὺ ἐνέμιζαν πὼς θὰ μαλάξουν τὴν καρδιά ἐνδὲς Ἀφγανοῦ με λόγια... Οἱ Εὐρωπαῖοι φλυαροῦν πάντα ἀνώφελα, δὲν ὑποτάσσονται ποτὲ στὸ πεπρωμένο... Ἀγγλοι, Γάλλοι, ἀδιάφορο, ὅλοι σκυλιά!

Αὐτὰ ἔλεγε τὸ βλέμμα τοῦ Ρανᾶ — ἂν πραγματικῶς ἔλεγε τίποτα

"Ὁ κ. Κλοακέν σάπασε, ὁ Χάνδος κι' ἡ Ἀνθὴ, χλωμοί, κατάπληκτοι, καταφοβισμένοι, ἔπαιζαν κι' αὐτοὶ βωδὰ πρόσωπα στὴ δραματικὴ αὐτὴ σκηνή. Γιατί λοιπὸν τοὺς μισοῦσε τόσο ὁ ἄθλιος ἐκεῖνος, ποὺ τὸν συναντοῦσαν ἀκόμα μιὰ φορά στὸ δρόμο τους; Γιατί τοὺς καταδίωκε ἔτσι; Δὲν ᾔξεραν τίποτα. Ἀλλὰ, κλεισμένοι ζωντανοὶ μέσα σ' ἐκεῖνο τὸν τάφο, ἀνάμεσα στὸ λείψανο τοῦ προπάππου τους καὶ στὸ δροῖνο θυρόφυλλο ὅπου ἐμόρφωζε τὸ ἀπαίσιο μοῦτρο τοῦ δολοφόνου τοῦ πατέρα τους, ἔχαναν πιά κάθε ἐλπίδα κάτω ἀπ' τὸ βάρος ἐνδὲς ἀκαμπτου, σκληροῦ πεπρωμένου.

Σὲ λίγο ὁ κ. Κλοακέν ξαναμίλησε. — Οἱ σύντροφοί μας, εἶπε, θὰ παρατηρήσουν τὴν ἀπουσία μας, θὰ σὲ ἀνακαλύψουν καὶ θὰ σὲ τιμωρήσουν!

— Δὲν μὲνακάλυψαν ἔξη μῆνες ποὺ εἰμ' ἐδῶ, καὶ θὰ μὲνακαλύψουν τώρα; καταδέχθηκε ἐπιτέλους νὰ παντήσῃ ὁ Ρανᾶ. Ἐχω πάρει τὰ μέτρα μου. Ἡ εἴσοδος τῆς σπηλιάς σκεπάστηκε σὲ τρόπο ποὺ νὰ μὴ μπορῇ νὰ τὴ βρῇ κανένας. Ἐχω τρόφιμα Σεῖς δὲν ἔχετε. Ὅα πεθάνετε κεῖ μέσα τῆς πείνας!

Τί νὰπαντήσῃ σ' αὐτὰ ὁ κ. Κλοακέν; Νὰ τὰμφισθητήσῃ; Καταλάβαινε πὼς ὁ Ρανᾶ ἔλεγε ἀλήθεια. Νὰ τὸν παρακαλέσῃ, νὰ τὸν φοβερίσῃ; "Ὅλα περὶττί. Κι' ἐτοιμαζόταν νὰποσυρθῇ με τὰ παιδιά στὸ βάθος τῆς σπηλιάς, ὅταν ὁ Ρανᾶ τὸν κράτησε μ' ἕνα λόγος.

— Ἐχεις μαζί σου τὸ Ζραῖμφ; τὸν ρώτησε με μιὰν ἀστραπή στὰ μάτια.

"Ὁ κ. Κλοακέν κατάλαβε πὼς τὸν ρωτοῦσε γιὰ τὴν πλάκα τοῦ Κανδαχάρ καὶ μιὰ ἀχτίνα ἐλπίδας ἔλαμψε στὸ σκοτάδι τοῦ νοῦ του. Γιά μιὰ στιγμὴ πίστεψε πὼς εἶχε στὴν τσέπη του τὰ λύτερα γιὰ νὰ ἐξαγοράσῃ τὴ ζωὴ τῶν δυὸ παιδιῶν καὶ τὴ δική του.

— Ναί, ἔχω μαζί μου τὸ Ζραῖμφ! φώναξε βιάζοντας τὴ χρυσὴ πλάκα καὶ δείχνοντάς την, με τὸ φῶς τοῦ κεριοῦ, στὸν Ἀφγανό. Τὸ θέλεις, Ρανᾶ; Δός μας τὴν ἐλευθερία καὶ σοῦ τὸ δίνω.

"Ὁ θυσία δὲν ἦταν μικρὴ γιὰ τὸν ἀρχαιολόγο. Ἀλλὰ γιὰ νὰ σώσῃ τὴ ζωὴ τῆς Ἀνθῆς καὶ τοῦ Χάνδου θᾶδινε καὶ τὴ δική του.

Φλόγα πόθου φάνηκε στὰ μάτια τοῦ Ρανᾶ. Ἀλλὰ με τὸ ἀπαίσιο τοῦ χαμόγελο ἀποκρίθηκε:

— Αὔριο θὰ μοῦ δώσης τὸ Ζραῖμφ γιὰ ἕνα πορτοκάλι; μεθαύριο γιὰ μιὰ ρόγα σταφύλι. Τὰ παιδιά μόνο εἶναι ἀνυπόμονα! οἱ ἄντρες ξέρουν νὰ περιμένουν. Ὁ Ρανᾶ ἔδωκε τὸ Ζαῖμφ γιὰ τίποτα, χάρισμα, καὶ σεῖς θὰ πεθάνετε.

— Μὰ ἐπιτέλους! γιατί θέλεις τὸ θάνατό μας; τί σοῦ κάναμε; φώναξε παράφορα ὁ κ. Κλοακέν.

— Τί μοῦ κάνατε; φώναξε κι' ὁ Ρανᾶ, σὰ νὰ τὸν σάστισε καὶ νὰ τὸν θύμωσε ἡ τόση αὐθάδεια. Ρωτᾷ τί μοῦ ἔκαναν!... Μὰ τὰ παιδιά αὐτὰ δὲν εἶναι ὁ γιὸς κι' ἡ κόρη ἐκείνου ποὺ πρῶτος ἀπλῶσε βέβηλο χέρι στὸ Ζραῖμφ; Κι' αὐτὸς ὁ ἴδιος ποὺ με ρωτᾷ, δὲν τὸ κρατεῖ ἀπάνω του, σὰ νᾶταν ἀπλὸ χρυσάφι;

('Ακολουθεῖ) ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΑΣΠΡΟΣ ΛΥΚΟΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ υπό NORBERT SEVESTRE

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

«Ο Μό ήταν απελπισμένος. Η ζωή του ήταν κόλαση σωστή. «Οποτε ή συμμορία έκανε πουθενά σταθμό, ο Μό μαγαίρευε και μόλις ή συμμορία ξανάρχιζε την πορεία της, φορτωνόταν πάλι το φορτίο. «Επρεπε στ' αλήθεια να είναι εφτάφυχος για ν' άντέχει σε τόση ταλαιπωρία. Βρισκόταν σε τελεία ήθικη και σωματική κατάπτωση και είχε δρότελα απελπισθεί πως θα ξανάβλεπε ποτέ την πατρίδα του και την κυρία Λούου.

«Απεναντίας ή Σιμόνη, άφου πέρασε ή πρώτη απόγνωση κι' ο τρόμος, άρχισε πάλι να παίρνει κουράγιο και ν' άποκτά μερικές ελπίδες. Δέν την έχώριζαν από την άγαπημένη της Τι-Σάυ που της έκανε του κόσμου τις περιποιήσεις, τη χάζιευε σαν μωρό και την παρηγορούσε όποτε έκλαιγε. «Αλλά κι' εϊ πειρατές της φέρανταν μ' ένα σεβασμό που δέν θα τον περίμενε ποτέ από μέρους τους ύστερα από την άγρια επίθεση στο διοικητήριο και ιδίως ύστερα από την απόδραση του Ντεν ή. Κι' ο ίδιος ο Νγκουγιέν καμμιά φορά της μιλούσε, δείχνοντάς της μεγάλη συγκατάβαση και συμπάθεια και της τόνιζε διαρκώς πως για την ώρα δέν είχε να φοβάται τίποτε.

«Όστόσο αυτό το «για την ώρα» ήταν πολύ διαφορεμένο. Και ή μικρούλα εύρισκε πολύ ύποπτους κι' ανεξήγητους αυτούς τους ευγενικούς τρόπους του άρχιληστή. «Όστόσο μ' ελη την φρίκη και τον φόβο που έξακολουθούσε να της προκαλή, μπροστά του συγκρατούσε τον τρόπο της κι' έδειχνε ψυχραιμία και αξιοπρέπεια.

Την πέμπτη ήμέρα οι άποικοι απελευθερώθηκαν. Οι άπεσταλμένοι είχαν γυρίσει πίσω μαζί με τα λύτρα κι' έτσι οι δύο αιχμάλωτοι μόδρεσαν να φύγουν, άφου έδωσαν πρώτα τον λόγο τους ότι δέν θα έκαναν καμμιά έχθρική ενέργεια έναντίον της συμμορίας.

Τήν επομένη, ο Νγκουγιέν άφηνε δεξιά του τον Σόγκ-Κοϊ και τράδηξε προς τον βοριά, κατά την όρεινή περιοχή του Τογκίνου. Ο τόπος γινόταν τώρα έλο και πιο άγριος και έρημος. Δέν περνούσαν πιά παρά βουνά και δάση. Και κάθε τόσο, το ταπειό άγριευε ακόμη περισσότερο με βαθιές και άπότομες χαράδρες,

άνοιγμένες από τους χειμάρρους στα σπλάχνα των βουνών, με γκρεμούς όπου ζαλιζόταν κανείς κοιτάζοντας το βάθος τους, με πλαγιές άπότομες όπου δέν φύτρωνε σχεδόν καμμιά βλάστηση.

«Ανέβαιναν σε ανήφορους, κατέβαιναν σε κατηφορίες, περπατούσαν σε στενά μονοπάτια σακμένα στα πλευρά των γκρεμών, διάβαιναν βαθύτατες χαράδρες περνώντας από στενά ξύλινα γεφυράκια μετέωρα πάνω από την άβυσσο, άνοιγαν πέρασμα στα άπάτητα δάση όπου οι κάκτοι και οι άγκαθιές σχημάτιζαν άδιαπέραστους φράκτες.

Μέρη άγρια, μέρη πλασμένα, λές, από τη φύση για καταφύγια των ληστών όπου μια χούφτα από καλούς σκοπευτές, μπορούσε να ξεπαστρέψει δλόκληρο στρατό.

«Όστόσο ο Νγκουγιέν δέν σταματούσε κι' όταν ο Μό, άπαυδιαμένος και με την ελπίδα μήπως βάλουν άλλον στη θέση του, έκανε πως δέν μπορούσε να σύρει τα πόδια του, ο Τσοό, ο Τριέν Κόατ και ο Μπα έβρισκαν άφορμή να ξεθυμάνουν επάνω του.

— Βά! Βέ!... Βά! Βέ!

Αυτή ή φωνή που άντηχούσε κάθε τόσο μέσ' στην έρημιά, ζώηρευε το βήμα των τζιάκς και τρομοκρατούσε το δύστυχο Μό που γύριζε κι' έλεγε τραυλίζοντας στη σύντροφό του:

— Γρήγορα, Τι-Σάυ. Περίπατα! Κοιμήθηκες!

«Επιτέλους έφθασαν σε μια άπότομη πλαγιά του βουνού όπου ξεπρόβαινε σαν μια ταράτσα ανάμεσα από άδιαπέραστα δάση. Το μέρος αυτό φαινόταν έντελώς άπρόσιτο και μόνο από ένα μονοπάτι γνωστό στους ληστές μπορούσε να φθάσει κανείς ως εκεί επάνω.

«Ηταν το λημέρι των κακούργων, ένα από τα πέντε-έξη καταφύγια που είχε ο Νγκουγιέν στην όρεινή εκείνη περιοχή, κι' όπου συνήθιζε ν' άποσύρεται ύστερα από κάθε ληστρική του επιχείρηση.

«Η θέση αυτή ήταν έξασφαλισμένη από κάθε επίθεση. «Ολόκληρο φρουριακό σύστημα, τάφροι, τείχη, φυλάκια προφύλατταν τα πιο προσιτά μέρη κι' οι φρουροί

έναλλάσσονταν άδιάκοπα σ' όλα τα κρίσιμα σημεία, έτοιμοι να έιδοποιηθούν τον Νγκουγιέν για κάθε ύποπτη κίνηση.

Για να χτυπηθούν οι ληστές στο καταφύγιό τους αυτό έπρεπε να παρταχθώ μια δλόκληρη πυροβολαρχία στην άντικρινή πλαγιά του βουνού και να τους θερίσει με τα κανόνια της. «Αλλά πως ν' άνεθούν κανόνια στα άγρια αυτά βουνά, που δέν ύπήρχαν ούτε μονοπάτια για ανθρώπους κι' όπου πίσω από κάθε βράχο, πίσω από κάθε δέντρο μπορούσαν να άνεδρεύουν οι συμμορίτες του Νγκουγιέν;

Το άλογο του Νγκουγιέν δέ μόδρεσε να μεταφερθώ ως το λημέρι. Το άφηναν ελεύθερο, σε μια μικρή κοιλάδα, όπου έβοσκαν και πολλά άλλα βώδια, άλογα και πρόβατα της συμμορίας, έχοντας για βοσκούς δυο-τρεις ανθρώπους του Νγκουγιέν.

«Ο Νγκουγιέν κι' ή συμμορία του μπορούσαν να μείνουν άνερόχλητοι όσον καιρό ήθελαν σ' αυτά τα λημέρια, που ήταν γι' αυτούς τόσο φιλόξενα, όσο άφιλόξενα ήταν για τους άλλους.

Τίποτε δέν έλειπε άπ' αυτό το φρούριο: Και όπλα και πολεμοφόδια και τρέφιμα, μ' έλο που αυτά προτιμούσαν να τ' άρπάξουν άνέξοδα από τα μικροκτήματα και από τις καλύδες της περιοχής.

Το στρατηγείο του Νγκουγιέν, κι' όταν ακόμη ο άρχηγός έβγαине σ' έκστρατεία, δέν έμενε δλότελα έρημο. Το φύλαγε ένα μικρό άπόσπασμα, που το διαικούσε το τρίτο πρωτοκαλήκαρο του Νγκουγιέν.

«Η συμμορία άνέβηκε την πλαγιά τέλος έφθασε σ' ένα μικρό πλάτωμα που ήταν σακμένο στο φρούδι του βουνού και που σχημάτιζε την αυλή του φρουρίου. Γύρω-γύρω μέσα στον βράχο ήταν άνοιγμένα κελιά που κατέβαιναν βαθιά κάτω στη γή. Σ' ένα άπ' αυτά τα κελιά έγκαταστάθηκαν ή Σιμόνη κι' ή Τι-Σάυ.

«Ηταν τόσο σκοτάδι εκεί μέσα και τόση ύγρασία, ώστε της Σιμόνης της φάνηκε σαν να ξανάμπαινε στο άμπάρι του καϊκιού.

«Τώρα όμως δέν ήταν μοναχή της, είχε μαζί της και την άγαπημένη της Τι Σάυ κι' αυτό την παρηγορούσε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'
Τα βάσανα του Μό

«Ο Μό συλλογισμένος τριγυρνούσε στην αυλή. «Η ζωή του είχε καταντήσει σωστό μαρτύριο. «Ο Μπα τον έβριζε και τον ειρωνεύταν, ο Τριέν-Κόατ του έβγαζε αίμα τραβώντας του το αυτί με τις τοιμπίδες, ο Τσοό

τον έκανε να τρέμη άπειλώντας τον κάθε στιγμή ότι θα τον σπάσει στο ξύλο. Τέλος δλόκληρη ή συμμορία τον είχε πάρει στο κορόιδο και σοφίζόταν μύριες πονηριές για να τον βασανίσει.

Πότε τον έβαζαν σε μια κουβέρτα και τον πετούσαν ψηλά στον άέρα κρατώντας την από τις τέσσερις άκρες, πότε του πασάλειδαν τη μύτη με μια σατανική σκόνη που τον έκανε να φτερνίζεται επί δέκα ώρες, πότε τον έβαζαν να κίνη τις πιο βασρειές άγγαρείες και τον φοβέριζαν

Οι φρουροί έναλλάσσονταν άδιάκοπα σ' όλα τα κρίσιμα σημεία... (Σελ. 475 στ. α.)

με τα χειρότερα βασανιστήρια άν δέν φαινόταν πρόθυμος.

«Ο δύστυχος Μό άδυνατίιζε, είχε χάσει την όρεξή του και τον ύπνο του και σιγά-σιγά άποκτούσε τη βεβαιότητα πως δέν θα ξανάβλεπε ποτέ του την κυρία Λούου και το σπιτάκι του.

«Όστόσο δέν έπαναστατούσε, δέν διαμαρτύρονταν και όπόμενε στωικά τα μαρτύρια και τις φάρσες που έκαναν εις βάρος του, δείχνοντας μάλιστα καμμιά φορά, ότι τις έβρισκε πολύ διασκεδαστικές.

Μά πάντα μέσα του συλλογιζόταν ότι δέν μπορούσε να τραβήξει πιά

πολύ αυτή ή άφόρητη κατάσταση.

Νύχτα και μέρα βασάνιζε το μυαλό του καταστρώνοντας σχέδια φυγής, που για μόνο ελάττωμα είχαν πως ήταν άνεφάρμοστα. Μά «ο έπιμένων νικώ» και ο Μό είχε την ελπίδα πως ως το τέλος κάτι θαδρισκε.

Τρεις φορές την ήμέρα έκανε την επίσκεψή του στη Σιμόνη και στην Τι-Σάυ για να τους πάη το φαγητό τους. Δέν μπορούσε όμως να καθήση ούτε μια στιγμή μαζί τους και να κουβεντιάσει, γιατί πάντα έρχόταν από πίσω του ο Τριέν-Κόατ που παρακολουθούσε και τα βλέμμά του ακόμα.

«Από το άλλο μέρος οι δυστυχισμένες γυναίκες έπειδή φοβόνταν μήπως και μια λέξη ακόμη άν έλεγαν στον Μό, τον έδραπαν άντι να τον ευχαριστήσουν, κρατούσαν κλειστό το στόμα τους και μόλις του έλεγαν μια δειλή καλημέρα. «Ακόμη κι' όταν ο Μό δέν ήταν εκεί, οι δυό αιχμάλωτες δέν τολμούσαν να μιλήσουν μεταξύ τους γιατί ή τις παραφύλαγε, άγρυπνος φρουρός ο Τριέν Κόατ, ή άφηνε ένα από τους πειρατές.

Μόνο τη νύχτα έβρισκαν ήσυχία. Και έπειδή κοιμόντουσαν αρκετά το μεσημέρι μετά το φαγητό για να συντομεύουν κάπως τις άτέλειωτες ώρες της ήμέρας, τη νύχτα έαγρυπνούσαν και σιγοκουθέντιαζαν ώρες δλόκληρες μες στα σκοτάδια.

«Η Τι-Σάυ παρηγορούσε τη Σιμόνη, της μιλούσε για τους γονείς της, την βεβαίωνε πως δέν θα άργοι έλευθερία τους μια και κατώρθωσε ο Ντεν ή να σωθώ, της έλεγε χίλια καλά λόγια.

Τα λόγια αυτά έδιναν θάρρος στη μικρούλα. «Αλλοτε όμως την έπιανε απελπισία κι' έκλαιγε μόνη της, κουκουλωμένη κάτω από τα σκεπάσματα της, όπου την άκουγε ή Τι-Σάυ και την έπαιρνε στην άγκαλιά της για να την μαλλιώσει τρυφερά και να την παρηγορήσει.

Την καιμένη, την καλή Τι-Σάυ. «Όσο περισσότερο τη γνώριζε, τόσο περισσότερο την έκτιμούσε και την άγαπούσε ή Σιμόνη. Μπορεί να μην ήταν πολύ έξυπνη, μά είχε κουράγιο, είχε άπειρη καλосύνή, και το κυριώτερο από όλα, ήταν άφωτισμένη στην μικρή της κυρία όπως το σκυλί στον άφέντη του.

«Όστόσο, όσο περνούσε ο καιρός και δέν φαινόταν ναρχεται καμμιά είδηση για την απελευθέρωσή τους, τόσο πιο δύσκολο γινόταν για την Τι-Σάυ να ύποκρίνεται την αισιόδοξη και να παρηγορή την Σιμόνη.

(Ακολουθεί) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

«— Ποιός θέλει να τρέξουμε με το στεφάνι;»

ΑΘΗΝΑ·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ — Γ'

Αγαπητοί μου,

ΝΑΙ, και τη σημερινή μου Έπιστολή θα την αφιερώσω στην πανηγυρική λειτουργία της Φανερωμένης το Δεκαπενταύγουστο. πού τόσο ζωηρά έχει μείνει στη μνήμη μου σ'αυτή εικόνα άσπυκρικής όμορφιάς. σ'αυτή αίσθητική απόλαυση από τις πύδ σπάνιες. Ώραία ή έκκλησιάζ. Ώραίοι οί άνθρωποι της, Ώραία τάμψια και τ'α σκεύη, Ώραία ή μουσική, κι' απ' την αρχή ως τ'ό τέλος τάξη, ακρίβεια, άρμονία, μεγαλοπρέπεια. Ένα θαυμάσιο άποτέλεσμα, πού έργασθ'ήκαν αϊώνες για να τ'ό προετοιμάσουν και να τ'ό φέρουν μπροστά μου όταν ήμουν παιδί. Ένα κορυφωμα πολιτισμού—του πολιτισμού εκείνου πού άρχισε στην ευρωπαϊκή Έπταήνησο από τότε πού πήγαν οί Βενετοί, και τελείωσε σχεδόν τότε πού έφυγαν οί Άγγλοι. Η λειτουργία της Φανερωμένης, έπως την απολαμβάναμε στη Ζάκυθο καμμιά είκοσαριά ακόμα χρόνια μετά την Ένωση και την άφομοίωση της Έπταήνησου με τη λοιπή Έλλάδα, ήταν από τις τελευταίες αναλαμπές. Σήμερα ίχνη μόνο του πολιτισμού εκείνου—λείπανα να πω καλύτερα—βλέπει κανένας στη Ζάκυθο...

Φυσικά, δέν είναι δυνατό να εξακολουθήσω την περιγραφή της λειτουργίας με τόση λεπτομέρεια ως τ'ό τέλος. Θάθελα πολλές ακόμα Έπιστολές. Και θα περιορισθώ σε μερικά από τα πύδ Ώραία της σημαία. Τ'ό πρώτο, στην αρχή σχεδόν, ήταν ή Είσοδος του Εύαγγελίου. Ένώ δ' Δεσπότης στεκόταν ακόμα στο θρόνο του, έπως τόν είδαμε την Άλλη φορά—κι' ως εκείνη τη στιγμή δέν είχε πει τίποτ' ακόμα δυνατό—από τ'ό Ίερό έβγαίνει μια μεγάλη πομπή: μπροστά δ'ένας διάκος κρατώντας τ'ό τρικέρι και τ'ό δικέρι· έπειτα δ' άλλος, κρατώντας ψηλά τ'ό μεγάλο χρυσό Εύαγγέλιο· κι' από πίσω έλοι οί ιερείς με τ'α φελόνια τους ριχμένα και τ'α χέρια σκεπασμένα. Αύτοι στεκόταν στη μέση σχεδόν της έκκλησιάζ, σχηματίζοντας ένα ημικύκλιο άντικρύ στον Έπιτάφιο. Ο διάκος με τ'ό Εύαγγέλιο πλησίαζε τ'ό Δεσπότη, πού τ'ό παίρνει, τ'ό εύλογούσε, τ'ό άσπαζόταν και τ'ό τ'ό ξανάδινε. Ο άλλος διάκος τ'ό δινε τ'ό τρικέρι και τ'ό δικέρι. Κ'ένω δ' πρώτος πήγαινε να σταθή μπροστά απ' τ'ό ημικύκλιο, στο κέντρο του, με τ'ό Εύαγ-

γέλιο ύψωμένο, δ' Δεσπότης κατέβαινε απ' τ'ό θρόνο του, και με τ'α δικηροτρύχηρα σ'α χέρια, πήγαινε και στεκόταν στη μέση ακριβώς του ημικύκλιου, ανάμεσα στους ιερείς. Ο χορός άποτελείανε τ'ό τροπάρι της Παναγίας, πού ψαλμωδούσε σ' αυτό τ'ό διάστημα. Κι' άμέσως δ' διάκος, ύψώνοντας ακόμα πύδ πολύ τ'ό Εύαγγέλιο κι' έπειτα κατεβάζοντάς το για να τ'ό γείρη στο στήθος του, έκφωνούσε άργά και μουσικά: «Σοφία όρθή, ...». Και τότε άρχιζε δ' Δεσπότης να ψαλμωδή, σκύδοντας σιγά σιγά ως κάτω και συνοδευόμενος από τους ιερείς πού έκαναν τ'ό ίδιο: «Δεύτε προσκυνήσωμεν και προσέσωμεν Θεώ. ...». Έπειτα όρθωνόταν—τ'ό ίδιο κι' οί ιερείς πού σήκωναν κιόλα με τ'α χέρια τ'α φελόνια τους—έξακολουθούσε να ψάλλη «Σωσον ήμάς, υιέ Θεού. ...», πάντα μαζί με τους ιερείς, και γυρίζοντας διαμιάς πρὸς τ'ό λαό, σταύρωνε δυο τρεις φορές τ'α δικηροτρύχηρα, δίνοντας έτσι την εύλογία του στο έκκλησιάζ. Και τότε γινόταν κάτι έξοχο: «Όπως σέ καθε εύλογία του Δεσπότη, δ' χορός των ψαλτών άρχιζε άμέσως να ψάλλη «Είς πολλά έτη, άγιε Δέσποτα». Για λίγες στιγμές, οί δυο χοροί, των ψαλτών και των ιερών, άνακτέυαν τις άρμονικές φωνές τους. Ήταν δυο ψαλμωδίες χωριστές, πού έκαναν μιá. Συγχρόνως έξω, στο πλάτωμα της έκκλησιάζ, έρχιχαν κανονάκια. Από τ'ό ψηλό καμπαναριό χτυπούσαν γλυκά κι' οί καμπάνες. Κι' άκουγες μαζί την κωδωνοκρουσία, τις δυο ψαλμωδίες και τ'α μπάμ-μπούμ! Σωστό πανδαμόνιο. Άλλά τί Ώραίο, τί πανηγυρικό, τί άγγελικό! Από μουσική άπψη, τίποτα δέν ξανάκουσα παρόμοιο. Μόνο στο θέατρο, στο μελόδραμα «Τόσκα», μοιάζει λίγο ή σκηνή εκείνη της λιτανείας, όπου τ'ό ψάλλισμο των ιερών συνδυάζεται, άνακατεύεται με τ'ό τραγούδι των άλλων αιδών και συγχρόνως χτυπούν και καμπάνες. ... Άλλά τ'α πολύ Ώραία πράγματα διαρκούν λίγο. Τ'ό «εις πολλά έτη, άγιε Δέσποτα», παύει. Και μόνον δ' χορός των ιερών, με τ'ό Δεσπότη, πού ξεκινά για τ'ό Ίερό, έξακολουθεί και τελειώνει τ'ό «Σωσον ήμάς, υιέ Θεού. ...»

Άλλο Ώραίο σημείο της άρχιερατικής αυτής λειτουργίας ήταν τ'ό «Κύριε, Κύριε». Ο χορός ψάλλει τ'ό «Άγιος δ' Θεός». Ο Δεσπότης, με δλη του ακόμα τη στολή—τ'ό μεγάλο ώμοφόριο, τη μίτρα και τ'α δικηροτρύχηρα σ'α χέρια—βγαίνει στη μεσαία θύρα του Ίεροϋ. Ο χορός

διακόπτει. Κι' δ' Δεσπότης άρχίζει, άπαγγέλλοντας στην αρχή και ψαλμωδώντας στο τέλος: «Κύριε, Κύριε, έπίβλεπον έξ ουρανού και ίδε και έπίσκεψαι την άμπελον ταύτην και κατάρτισον αυτήν, ήν έφύτευσεν ή δεξιά Σου». Ά, τί Ώραία πού τ'ό λεγε αυτό δ' Δεσπότης δ' Κατραμής! Με τ'α τελευταία λόγια, σταύρωνε πάλι τ'ό λαό με τ'α δικηροτρύχηρα και, ένώ δ' χορός έψαλλε «Είς πολλά έτη, άγιε Δέσποτα—Άγιος Ισχυρός. ...» δ' Δεσπότης γύριζε άριστερά και ξανάρχιζε: «Κύριε, Κύριε. ...» Αυτό και για τρίτη φορά, γυρίζοντας πρὸς τ'α δεξιά. Ο χορός άποτελείανε: «Άγιος άθάνατος, έλέησον ήμάς», δ' Δεσπότης έμπαινε στο Ίερό και... τ'ό δ'ραμα χανόταν...

Από τ'α Ώραίτερα σημεία κι' ή υποδοχή των Άγίων Δώρων. Από την άκρινή θύρα του Ίεροϋ, ένώ δ' χορός ψάλλει τ'ό Χερουδικό, βγαίνει ή ιερή πομπή. Μπροστά δ' διάκος με τ'α δικηροτρύχηρα, έπειτα ένας παπάς κρατώντας τ'ό μικρό ώμοφόριο του Δεσπότη, έπειτα δ' διάκος με τ'ό Δισκάριο του Άρτου στο μέτωπο, έπειτα δ' έφημέριος με τ'ό Άγιο Ποτήρι, κι' από πίσω οί άλλοι ιερείς με τ'α σκεύη της Προθέσεως. Η πομπή, άνάμεσα από πολλά ζευγάρια άναμμένες τ'ό ρτσε, κάνει τ'ό γύρο της έκκλησιάζ και καταλήγει μπροστά στη μεσιανή θύρα, όπου έμφανίζεται δ' Δεσπότης άσκεπής, με τ'ό σάκκο του μόνο, να υποδεχθή. Τ'ό φορούν τ'ό μικρό ώμοφόριο. Θυμιάζει τ'ό Δισκάριο, ένώ δ' διάκος πού τ'ό κρατεί, έκφωνεί: «Της Άρχιερωσύνης σου μνησθεί Κύριος δ' Θεός έν τη βασιλεία αυτού. ...»

Τ'ό Χερουδικό διακόπτεται. «Της άρχιερατικότητας σου μνησθεί Κύριος δ' Θεός. ...» άντεύχεται σιγά δ' Δεσπότης. Και παίρνοντας τ'ό Δισκάριο άρχίζει να μνημονεύη: «Τ'ό εϋσεβεστάτου βασιλέως ήμών Γεωργίου της εϋσεβεστάτης βασιλίσσης ήμών Όλγας. ... Και πάντων ήμών μνησθεί Κύριος δ' Θεός. ...» Μπαίνει στο Ίερό κι' αποθέτει τ'ό Δισκάριο στην Άγία Τράπεζα. Ξαναβγαίνει. Τώρα είναι μπροστά του τ'ό Άγιο Ποτήρι. Πίνουνται τ'α Ίδια, Κι' άφού άποτεθή κι' αυτό στην Άγία Τράπεζα, δ' χορός τελειώνει τ'ό Χερουδικό με τ'α τρία «Άληλουία»—κι' ή όνειρευτή λειτουργία έξακολουθεί...

Ναι, αλλά έγώ δέν θα έξκολουθήσω. Πρέπει να σταματήσω έδω. Μ'ό φαίνεται πώς σ'ας έδωσα πιά μιá ιδέα...

Σ'ας άσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΤΗ ΝΕΙΟΤΗ...

Τη νειότη είδα με ρόδινο στεφάνι. Με μάτια άστραφτερά γεμάτα έλπίδα. Χαρούμενη έτρεχε. Μέσα στην πλάνη Φαινόταν σ'α λαμπερή μιá άχτίδα.

Ξένοιαστη της ζωής τ'α σκαλοπάτια Τ' ανέβαινε τρεχάτη, και την είδα Σ'άν όνειρόπλεκε χρυσά παλάτια. ... Μά... στάθηκε στού πόνου τη βαθμίδα.

Ώ, πλάνη! μάδησαν και τ'α λουλούδια Κι' ή νειότη καταδακρυσμένη τώρα λείει στην τρελλή χαρά τη μυροφόρα:

«Θυμήσου τ'α παλιά και μη μ'άφισης» Της άποκρίνεται ή χαρά μέσ' σ'α τραγουδία
«Ζήσε με τις παλιές τις άναμνήσεις»
Ικάρου πτε

ΟΤΑΝ ΞΑΝΑΓΥΡΝΟΥΝ
ΤΑ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ

— Έλα, γιαγιά... Πές μου κι' άπόψε τ'ό παραμύθι κείνο πού μούλεγες όταν, μικρούλα, έτρεχα τ'α βράδια στην άγκαλιά σου...

Έλα, γιαγιά... Πέστο ξανά, τ'ό παραμύθι κείνο πού λείει για τους πολλούς θεούς, πούχαν για σπύι τ'ό ψηλό βουνό του Όλύμπου... Πές μου και πάλι για την περήφανη θεά, με τη μεγάλη άσπίδα... Όχι, δέ θα φοβηθώ... Όύτε οί κεραυνοί, ούτε τ'α βέλη τους τώρα δέ με φοβίζουν...

Άλήθεια, θυμάσαι; Τότε φοβόμουν. Έτρεμα στην άγκαλιά σου, σάν τ'ό μικρό περιστέρας, και κυρβόμουν στη μαύρη ποδιά σου. Φάνταζε τρομερά στην παιδική μου φαντασία ή γαλανόματη θεά, ή φοβερή στην όργή της. Κι' ή καλοσύνη της ακόμα, πολλές φορές με τρώαζε.

Κι' όμως, γιαγιά, μ'όλο μου τ'ό φόβο, τ'άγαπούσα αυτό τ'ό παραμύθι. Όλο αυτό ήθελα να μ'ό λές. Κάτι με τραβούσε, κάποια μουσική δύναμη πού μέσα του έκρυβε, μ'έκανε ν'άγαπώ τους ήρωές του, τις πράξεις τους.

Και τους είχα άγαπήσει τόσο. Κι' ήταν αυτή ή άγάπη πού μ'έσπρωξε στην Έπιστήμη π'άγαπησα άργότερα.

Στ'ό μικρό μου μυαλό φάνταζαν δ'αλήθινά. Ήταν τόσο ζωντανό, γιαγιά, τ'ό παραμύθι, πού νόμιζα πώς ήταν αλήθινό· κι' ούτε ποτέ σκέφτηκα πώς είναι κι' αυτό ψεύτικο σάν όλα τ'άλλα πού μούλεγες. Ώ, όχι, δέ θα να κάνω παρ'α μιá βόλτα ως τόν Όλυμπο—δέν φανταζόμουν πώς κι' αυτός ήταν τόσο μακριά—για να ιδώ τόν τρομερό Δία, την καλή Ήρα...

Ναι, είχα πιστέψει πώς ζούν. Κι' όταν, γιαγιά, τ'α χρόνια, τ'α βιβλία, μ'έμαθαν πώς όλα ήταν ψεύτικα, πώς όλα ήταν άποκλήμα μιáς ζωής φαντασίας—άν και μεγάλη—έκλαιγα, έκλαιγα πικρά. Έκλαιγα γιατί είδα πώς όλα δ'α πίστεψα ήταν ένα ψέμμα. Έκλαιγα γιατί δ'ό κόσμος π'άγαπήσα δέν ήταν παρ'α ένα παραμύθι. Έκλαιγα γιατί είδα κείνους πού λάτρεψα σάν αληθινούς θεούς, να κατακυλόνουν απ' τούς χρυσεφάντους θρόνους της. Έκλαιπα, γιαγιά, γιατί

δ'α έβυσσαν, γιατί όλα χάθηκαν όλα.

Ήταν τόσο θλιβερό ή πρώτη μου αυτή άπογοήτευση! Ήταν αύτ'α τ'α πρώτα μου όνειρα πού έκλαψα.

Μά τώρα δέν κλαίω. Γιατί είδα πώς δ'σο ψεύτικα κι' άν είναι, όστόσο ζούν μέσα στην τέχνη και στην ποίηση.

Και τώρα θέλω να γίνω μικρούλα πάλι, και να μ'ό πη; τ'άγαπημένο παραμύθι.

Έλα, γιαγιά, πές μου κι' άπόψε τ'ό παραμύθι τ'ό παλιό, κείνο με τους πολλούς Θεούς, πού μούλεγες σ'άν ήμουνα μικρούλα.

Πές το, γιαγιά!

Φίλημα Σκιάς

ΣΗΜΑΙΑ

Ήταν ή Ώρα πού δ' Έσπερος, κλείνοντας την πύλη του Όλύμπου πίσω απ' τ'ό φασμένο άρμα του Φοίβου, άφηνε τ'α πέπλα της κυρίαρχης νύχτας ν'απλώνουν λίγο-λίγο τις δαμψόφωτες άκρες τους. Η σημαία ακόμα κυμάτιζε περήφανα, ύψωμένη στο κοντάρι της. Ένα σφύριγμα, και σιγανά, ρυθμικά περπατήματα άκουστήκανε σ'α καλοφτιαγμένα δομάκια της κατασκήνωσης. Παιδάκια έυπόλητα, πού δοκίμαζον συχνά από της πείνας τ'ό πικρό πιτό, είχαν βρει λίγη ξεκούραση, λίγη ζωή—γιατί «ζωή δέν είναι μόνο ν'άναπνέης» όπως λείει δ' Γκαίτε—κάτω απ' τις φιλόστοργες σκηνές και μέσα στη μυριούποσχητη άγκαλιά της φύσης.

Έρχονταν τώρα ν'άποδώσουν τ'ό χαιρετισμό στη Σημαία.

Παρατάχθηκαν μπρὸς της—μικρές ύπαρξεις, μελλοντικές ύποσχέσεις—και σέ στάση προσοχής άφισαν να ξεφύγ'η μέσ' από τ'α χείλη τους κάποιος ύμνος για Κείνη, πού συμβόλιζε, Πατρίδα, Θρησκεία, Έλευθερία.

Κείνη από τ'ό ύψος της, πύότερο μεγάλη, κινήθηκε στ'άδιόδορο τ'άγέρα φύσημα. Στεγνό κίνημα της βασιλείας της πού έμελλε να πέση τ'ό βράδυ, για να ξαναστήθ'η στο πρώτο ύπνημα της άλλης μέρας. Μεγαλόσκηπη, ύμνομένη άρχισε να κατεβαίνει πάνω στον κοντό της.

Κάποια άνατριχίλα πέρασε τ'α κορμιά των μικρών. Σ'ό βλέμμα τους άναλαμπή βαθύχωστης συγκίνησης πλανιέται, άλαφροπετά.

Είναι για τ'ό θλιμμένο σκοτάδι αυτών ή παρήγορη κανήλα. Χαμόγελο περήφانو γεννιέται σ'α θεωρία της και δάκρυα θεόδοτης χαράς άπαλατρεύουν. Κατέβαινε, κατέβαινε άργά, κάτω από βλέμματα άπροσμέτρητη άγάπης. Κι' όταν ύστερα δέθηκε δέ φάνηκε ταπεινωμένη. Ώ! όχι, αλλά συγκρατώντας την άπροσμέτρητη δύναμή της γ'α άλλη φορά.

Κι' ήταν τ'ό άργά άπλούμενο σκοτάδι, πού έκανε να βγαίνουν από βαθεία, πύδ επιβλητικά τ'α τελευταία του ύμνου λόγια. Σ'άν έπισφράγιση άρμονική και σ'άν έσπασμα του όλου κυρβόμενου ένδοσιασμού ήρθε ή «κραυγή».

Ένα σφύριγμα και ρυθμικά σιγανά περπατήματα άκουστήκανε ν'άπομακρύνονται σ'α δομάκια.

Μίκυ Μάους

ΣΒΥΣΜΕΝΑ ΟΝΕΙΡΑ

Όταν ήμουν μικρή, πέντε χρονών παιδάκι είχα μεγάλη μαγία με τη θάλασσα. Καμμιά φορά, δ' πατέρας μου για να με πειράξη με ρωτούσε τί θα γίνω όταν μεγαλώσω. Κι' έγώ τ'ό άπαντούσα με βεβαιότητα:

—Θα γίνω άξιωματικός!

Μιά μέρα, την ίδια ήμερα μάλιστα πού έδινε δ' άδελφός μου έξετάσεις σ'τη σχολή των δοκίμων, με φώναξε δ' πατέρας μου για να με πειράξη και μ'ό είπε:

—Ξέρεις, Άλίκη τί σκέφτηκα; Να σε κάνω διπλωμάτη.

Τότε έγώ σηκώθηκα απ' τη θέση μου και μ'ό δλη τη δύναμη τ'όν μικρού μου άτόμου φώναξα με πείσμα:

—Όχι, δέ γίνομαι διπλωμάτης, θα γίνω άξιωματικός τ'όν ναυτικού!

Πέρασαν από τότε χρόνια. Μιά μέρα ήλθε ένα γράμμα απ' τόν άδελφό μου—άξιωματικός πιά εκείνος σ'όν «Άβέρωφ»—και μ'ας προσκαλούσε να πάμε στο πλοίο.

Με πολλά παρακάλια κατόρθωσα να τους πείσω να με πάρουν μαζί τους. Όταν φθάσαμε, άφησα τους άλλους κι' άνέβηκα σ'τη γέφυρα μοναχή μου. Κάθισα εκεί και σκεπτόμουνα σχεδόν δυνατό. «Ώστε αλήθεια, τ'ά όνειρά μου πήγαν χαμένα; Δέν θα γίνω ποτέ άξιωματικός; Γιατί άραγε όταν είμαστε παιδιά να πλάθουμε όνειρα πού άποκλείεται ποτέ να εκπληρωθούν;»

Ζιζάνιο

ΞΕΝΗΤΕΜΕΝΕΣ

—Έ, πατριώτη, κατ'α πού τ'όβαλες πλώρη;

Ξαφνιασθήκα με τόν γνώριμο ήχο της φωνής και γύρισα.

—Εσύ, Καλλιόπη; πώς ήταν αυτό; θαρρώ κι' είδα πώς γυρομίζεταν δ' διπλανός μας φούβος. Πάει πιά, μ'ας έξασες, έχεις νάρθης απ' τόν καιρό τ'όν Νώε· μ'αυρά μ'αυτά κάνουμε για να σε δούμε...

—Σάν ν'α πήρες φόρα, κι' έχεις όρεξη για κανένα έξάφναλο, κι' ούτε μ'αφήσες να σού πω, πώς έρχόμουνα για σένα· μ'α για θυμήσου κιόλα, από πότε έχω νάλθω; μήτε μιá βδομάδα.

—Έ, καλά, καλά, μ'α φταίω γ'α πού σε συλλογίζομαι; Άς όψεται ή ζέστη, πού με κάνει να νυσταλγώ τ'ό νησί μας, και κοντ'α σε κείνο και σένα.

—Εύχαριστώ για τ'ό κομπλιμέντο, μ'α έλα, πές, πού θέλεις να πάμε, μιá και σέ βρήκα έξω.

—Ξέρω και γ'α, πάμε σ'όν Τρούλλο μας;

—Στ'όν Τρούλλο μας... άγάπη πού τ'ό την έχεις, δέν έννοεις να τόν ξεχάσης, μ'α καλοκαιριάτικα δέν θαχε γούστο· νάταν τουλάχιστο φθινόπωρο, νάχε κυκλάμνα...

—Πές λοιπόν σύ... Νά, στις Μυρτιάς, κι' ύστερα να κατεβαίναμε κάτω στην παραλία, να δροσιζόμαστε, να βλέπαμε και τ'ό βασιλέμα τ'όν ήλιου συμφωνείς;

—Απολύτως, μ'α μιá κι' Ίκαροι δέν γινίκαμε, για να πετάξουμε ως την Κάλυμνο, άς... προσγειωθούμε, κι' άς άρκεσθούμε με μιá βόλτα σ'όν κήπο και σ'ό Ζάππειο.

—Άς είν' κι' έτσι. Και νάμαστε σέ λίγο καθισμένες σ'ένα παγκάκι

του κήπου και άρχεται ή... φιλοκουβέντα με τάτελειωτα «θυμάσαι» της ζωής μας κάτω στο νησί.

Μήτε άκούμε, μήτε βλέπουμε γύρω γιά μās κάτω μονάχα ή: τδραμα της πατρίδας με τὰ όμορφα χρόνια της έξνοιαστης μαθητικής ζωής. Καί χίλια δυό μικροπεισδία, πού τότε ίσως περνούσαν άπαρατήρητα, με τώρα τὸ κύλισμα τοῦ χρόνου τούς έχει δώσει καινούργια χάρη. Καί τέλος ή αιώνια έπωδός: «Θυμάσαι περσι τέτοια μέρα πού είμαστε:

— «Ελα δό, μη θαρρείς πώς μόνο εσύ έχεις τὸ προνόμιο τῆς κινητοῦ ήμερολογίου. "Αν θυμώμαι... μὰ καί τίς πού μικρές λεπτομέρειες" παραμονή Χριστοῦ ήμουν με τή Νίκη πάνω στο βουνό" ύστερα ήρθες κι' εσύ καί πήγαμε όλες μαζί στήν άγρυπνία πούχε τὸ μοναστηράκι, πού γιόρταζε πάνω στήν πλαγιά. Τί όμορφα πούταν! πόση γαλήνη ένοιωθα τότε, θυμώμαι καί τὸν πολυέλεο: «Επὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλώνας, εκεί έκαθήσαμεν, καί εκλαύσαμεν, έν τῷ μνησθῆναι ήμās τήν Σιών». Κι' έπειτα στο τέλος ήμουν αὐγερινός πούδαμε νά σκάξω πέρα απ' τὰ κορυφοβούνια.

— Σήκω όμως νά πηγαίνουμε! κόντευε νά βραδυάση καί μείς ξεχαστήκαμε στο «θυμάσαι».

— Άλήθεια πάμε, γιατί μελαγχόλησα παράξενα. Ίσως με κάνει κι' ή νύχτα πούρχεται, πάντως έχω διάθεση... επί τῶν κήπων της Άθήνας νά κλαίω έν τῷ μνησθῆναι τῷ νησιού μας.

Δροσοστάλαξη

ΑΠ' ΤΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΜΟΥ

Όσοις καιρός κι' αν περάση, όσα γεγονότα κι' αν συμβούν τὰ παιδικά μας χρόνια μένουν πάντα βαθιά χαραγμένα στο νοῦ μας.

Σαν ήμουν μικρή, είχα σύντροφο στὰ παιχνίδια μου τὸν αδελφό μου, κατὰ ένα χρόνο μικρότερό μου. Κάναμε ένα νόστιμο ζευγάρι μαζί, εγώ μελαχρινή κι' εκείνος ξανθός.

Τίς περισσότερες ώρες τίς περνούσαμε στο δωμάτιό μας, ένα δωμάτιο μεγάλο, πού είχε στίς δυό άκρες τὰ κρεββατάκια μας, ένῳ στήν άλλη άκρη βρισκόταν τὸ πελώριο κρεββάτι της νταντάς.

Μόλις μās έβαζαν νά κοιμηθούμε καί μέναμε μόνοι, εγώ, πάντα έπινοητική, τὸν παρακινούσα νά σηκωθούμε όρθοί καί νά παίξουμε θέατρο. Κατεβαίναμε λοιπόν σιγά-σιγά, κι' άρχίζαμε νά παριστάνουμε όσόντο απ' τὸν μεγάλο μας ήλιο ρίχναμε καμμιὰ καρεκλά με δαιμονιώδη κρότο. Εγώ σκαρφάωνα άμέσως καί τρύπωνα κάτω απ' τίς κουβέρτες κάνοντας τήν κοιμισμένη, μὰ αὐτός δ καίμενούλης τῆχανε, κι' όσόντο νά συνέλθῃ καί νά σκαρφαλώσῃ στο κρεββάτάκι του, έρχόταν ή νταντά καί τὸν άρχιζε σὺ ξύλο.

Κι' έτσι πάντα γινότανε: εγώ μὲν έβγαίνα λαδί, ένῳ εκείνος τίς έρωγε. Στο Ζάππειο μαζί βγαίναμε, καί στο παιχνίδι ήμα έβλεπε νά τὸν άδικούν, γύριζε τὰ μάτια του παραπονιμένα σέ μένα σάν νά μοῦ ζητούσε βοήθεια, κι' εγώ ανέλαμβανα άμέσως τὸ ρόλο της πύθνατης καί τὸν υπερασπιζόμουν. Πόσες φορές δέν θέλησα «νά τὸν μάθω άνατροφή» καί τοῦ τραβούσα τὰ μαλλιά!...

Μιά μέρα όμως ὁ αδελφούλης μου καί σύντροφοι τῶν παιχνιδιών μου, άδρώστησε. Τὸ σπίτι ήταν άνω κάτω τὸ παιδιάτικο δωμάτιό μας μεταβλήθηκε σέ νονοκομεικό θάλαμο. Μύριζε παντοῦ γατρικά. Σιγά σιγά με τράβηξαν από κοντά του, ως πού μιά μέρα τὸ σπίτι μας γέμισε από κόσμο πολύ. Ή μαμὰ φορούσε σκοῦρα, ὁ μπαμπάς δέν γελούσε καί όλοι έμένα περιποιοῦνταν. Δέν μπορούσα νά καταλάβω τί συνέβαινε. Έξαφνα με πλησιάζει μιὰ κυρία καί με σιγανή αλλά γλυκερά φωνή μοῦ λέει: — «Ὁ αδελφούλης σου πήγε στο νοσοκομείο, θά γίνῃ έντελώς καλά, μη λυπάσαι θά γυρίσῃ γρήγορα».

Κι' από κείνην τήν ήμέρα ήμουν διαρκώς στο παράθυρο, ή στο μπαλκόνι καί τὸν περιμένα... Σέ κάθε αὐτοκίνητο πού θά σταματοῦσε στήν πόρτα μας ή καρδιά μου ζτυπούσε: «Εί, ναι αὐτός;» έλεγα. Μὰ πάντα γελιόμουν...

Δέν έπαυζα πιά. Όλα μου τὰ παιχνίδια τὰ φύλαγα, γιατί τὸν περιμένα νά παίξουμε μαζί, καί γιά νά τοῦ χαρίσω τὰ όραιοτέρα.

Μιά μέρα, θυμάμαι, είχα οικονομήσει μιὰ δραχμή, τήν κρατούσα σφιχτά στο χέρι μου περιμένοντας έναν έξάδελφό μου, καί μόλις τὸν είδα, τὸν πλησίασα καί μ' έμπιστευτικό τόνο τοῦ είπα: — «Άλεξ, βαρέθηκα νά περιμένω, άκόμη στο νοσοκομείο είναι; Νά, πάρε αὐτὴ τήν δραχμή καί πήγαινε φέρε μου τὸν. Τὸν πεθύμησα πολύ, σοῦ λέω».

Ὁ Εξάδελφός μου με κοίταξε μελαγχολικά: — «Κάνε ύπομονή, μοῦ εἶπε, «θά έλθῃ». Κι' άμέσως βγήκε έξω.

Καί σκεπτόμουν: θά έλθῃ; Μὰ πότε λοιπόν; Γιατί άργεῖ τόσο! «Ω! αν έρχόταν, θά ήμουν πολύ-πολύ καλή μαζί του. Θά τοῦ έδινα τὰ παιχνίδια μου, θά έκανα ὅτι αὐτός ήθελε.

Τὰ χρόνια κυλούσαν κι' εγώ περιμένα. Τὸ σπαθί του, τ' άλογάκι του, τὸ «ταῖνιο» του, περιμέναν κι' αὐτὰ μαζί μου. Μὰ άδικα. Όλα χαμένα. Ὁ αδελφούλης μου δέν ξαναγύρισε ποτέ πιά απ' τὸ νοσοκομείο.

Ποιὸς έφέρει, ίσως εκεί-πέρα συντροφίς καλύτερες τὸν έκαναν νά μās ξεχάσῃ!

Σφιγξ

ΤΥΨΗ

Κουρασμένη απ' τὰ τρολλὰ παιχνίδια τοῦ μπάνιου ανεβαίναμε άργά-άργά τίς σκάλες γιά τὸ σπίτι.

Ὁ Γιαννάκης ανέβηκε τρέχοντας γιά νά πῇ στο μπαμπά τὸν πῶς ἐπὶ τέλους έμαθε νά κολυμπᾷ χωρίς σωσίβια.

— Δέν σε πιστεύω, τοῦ λέει ὁ θεός. — Νά, ρωτήστε καί τή Νινούλα πού με είδε, άκούγεται παραπονεμένη τώρα ή φωνή τοῦ Γιαννάκη γιά τήν άπιστία τοῦ μπαμπά.

— Μάλιστα, θείε μου, έμαθε νά κολυμπᾷ χωρίς σωσίβια, μὰ σήμερα δέν ήξερε διόλου τὸ μάθημά του, λέω εγώ.

Έχω ἀναλάβει βλέπετε χρέη δασκάλας. — Πῶς; δέν διάβασες; δέν έχει φαί σήμερα, πήγαινε γρήγορα νά κοιμηθῇς, άκούστηκε αὐστηρή τώρα ή φωνή τοῦ θείου.

Ὁ Γιαννάκης έφυγε με κατεβασμένα μάτια, κι' εγώ ένοιωσα μιὰ θλίψη τό-

σο βαθειά γιά τὸ κακό πού άθέλῃτα έκανα σ' αγαπημένο μας μικρούλι. Ὁλη ή δρεξή μου κόπηκε καί σηκώθηκα νά δῶ τί κάνει μέσα ὁ Γιαννάκης, έφτασα άδόρβα στο δωματιάκι του κι' άκουσα ένα σιγανό κλάμμα. Ὁ Γιαννάκης πεσμένος στο κρεββάτι του έκλαιγε καί έκλαιγε σιγανὰ σάν νά μὴν ήθελε ν' άκουστῇ. Έκλαιγε... κι' αἰτία ήμουνα εγώ. Εγώ πού τόσο πολύ αγαπῶ τὸ μικρό μου ξαδελφάκι. Άνοιγω τήν πόρτα, καί τρέχω, άγκαλιάζω τὸ Γιαννάκη καί σκουπίζοντας με τὸ χέρι μου τὰ ὕγρά του ματάκια, τοῦ λέγω:

— Γιαννάκη, συχώρα με! δέν τόθελα, δέ φαντάστηκα πῶς θά σέ μάλωνε ὁ θεός.

Άνοιξε διάωλα τα βάθυγάλανα ματάκια του καί με κοίταξε μ' άπορία. Δέν ένοιωσε τάχα τί τοῦ ζητούσα ή από μίσος δέ μοῦ μιλούσε;

— Γιατί Νινούλα μου, τί φταίς εσύ, αν ὁ μπαμπάς είναι... κακός καί με μάλωσε;

Έφυγα γλήγορα από κοντά του, γιά νά κρύψω τὰ δάκρυα πού μ' έφεραν τὰ λόγια του. Κλείστηκα στο δωμάτιό μου καί έκλαιγα, έκλαιγα γιά τὸ κακό πού έκανα στήν άθώα αὐτὴ ύπαρξούλα.

... Μικρούλι μου αγαπημένο, πού ή άπέραντη καλωσύνη φωλιάζει στήν ψυχούλα σου, καί δέν σ' άφίνει νά ής τους ανθρώπους πού έστω κι' άθέλῃτα σοῦ κάνουν κακό. Πόσο μ' έκανες νά νοιώσω τήν πιὸ βαθειά τύψη στή ζωή μου! Θά 'ρθῇ όμως καιρός πού θά πρέπῃ νά γνωρίζῃς κεινούς πού τώρα τὰ άγνά σου ματάκια δέ βλέπουν. Θά θελήσουν νά πληγώσουν τήν άθώα σου ψυχούλα. Συχώρα με, Γιαννάκη! ή τύψη μου είναι ή πιὸ μεγάλη τιμωρία μου! Νινούλα

ΑΠΟ ΤΑ ΦΑΙΔΡΑ

Η ΑΠΟΔΕΙΞΗ

— Μαρία, γύρισε ὁ γιός μου από τὸ σχολείο;

— Μάλιστα, κυρία.
— Πού είναι τώρα;
— Δέν τὸν είδα.
— Μὰ τότε πῶς ξέρεις πῶς γύρισε;
— Είδα τή γάτα νά κρύβεται τρομαγμένη στο κελλάρι...

Κηρύκειον

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Κι' ένα παλιό:
Ὁ δάσκαλος: — Πόσοι ήταν οἱ τέσσαρες Εὐαγγελιστάι;
Ὁ μαθητής: — Τρεῖς.
Ὁ δάσκαλος: — Μόνο; Γιά πές τους.
Ὁ μαθητής: — Ὁ Ματθαῖος κι' ὁ Ἰωάννης.

Παλιὸς Τόμος

Παρακαλῶ πολύ όσους χρωστοῦν τὴν συνδρομή τους νά τὴν στείλουν τὸ γρηγορώτερο. Ἄς έχουν ὅπ' ὅψει τους, ὅτι οἱ συνδρομῆς αὐτῆς είναι ὁ μόνος μου πόρος ἢ καθυστέρηση έπομένως δυσκολεύει πολύ τὸ έργο μου πού άπαιτεῖ ὅχι μόνο μεγάλους κόπους, αλλά καί μεγάλα έξοδα.

271ος ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Δύσεις Πνευματικῶν Ἀσκήσεων ἀπὸ τὰ φυλλάδια τῆς Δ' τριμηνίας τοῦ 1934, Σεπτεμβρίου, Ὀκτωβρίου, Νοεμβρίου.

Γίνονται τέσσαρες Διαγωνισμοὶ Δύσεων τὸ χρόνο με πολλά βραβεῖα, ένας κάθε τριμηνία. Ὁ 271ος πού προκηρύσσεται σήμερα, είναι τῆς Δ' τριμηνίας καί θά διαγωνισθῶν σ' αὐτὸν ὅσοι θά λύσουν Πνευματικῆς Ἀσκήσεις ἀπὸ τὸ σημερινὸ φυλλάδιο ὡς τὸ τελευταῖο τοῦ Νοεμβρίου 1934.

Οἱ παλαιοὶ συνδρομηταὶ ξέρουν τοὺς ὅρους πού μένουν οἱ ἴδιοι. Οἱ νέοι θά τοὺς μάθουν ἀπὸ τὸν Ὁδηγὸ τοῦ Συνδρομητοῦ πού, αν δέν τὸν έχουν, πρέπει ἀφεύκτως νά τὸν αγοράσουν (τιμὰ τιμὰ δρ. 5 καί ταχυδρομικῶς δρ. 6 καί 7). Γιατί στὸν Ὁδηγὸ θά βροῦν ὅλους τοὺς ὅρους τῆς συμμετοχῆς σὲ κάθε Διαγωνισμὸ καί γενικά σ' ὅλη τὴν κίνηση.

Ἐπειτα θάγοράσουν ἀπὸ τὸ γραφεῖο μου χαρτί τῶν λύσεων ἢ λύοχαρτο, ὅπου, κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ Διαγωνισμοῦ, γράφονται οἱ λύσεις. (Σὲ ἄλλο χαρτί γραμμένες λύσεις δέν είναι δεκτές.)

Θά στείλουν τὸ ἀντίτιμο (δρ. 3,50 ἀπὸ τὸ Ἐσωτερικὸ καί δρ. 5 ἀπὸ τὸ Ἐξωτερικὸ) καί θάγοράσουν μιὰ δεσμίδα με 13 φύλλα πού άρχουν γιά τίς λύσεις μιᾶς τριμηνίας. Ὅσο γιά τὴν προθεσμία πού θά τίς στέλνουν, αὐτὴ σημειώνεται ἐπάνω ἀπὸ τίς Πνευματικῆς Ἀσκήσεις κάθε φυλλαδίου. Οἱ λύσεις π.χ. τοῦ σημερινοῦ είναι δεκτῆς ὡς τὴν 1 Νοεμβρίου. Ἐχουν λοιπὸν καιρὸ, ὅσοι θέλουν νά διαγωνισθῶν, νά προμηθευθῶν καί Ὁδηγὸ καί χαρτί.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΒΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου τὴν 29 Αὐγούστου 1934

ΔΕΝ παραλαμβάνω γράμματα με ἀνεπαρκῆς γραμματικὸν ὀζυγιστὲ τα! —Δέν άπαντῶ σὲ άπορίες πού τίς λύνει ὁ Ὁδηγὸς τῶν Συνδρομητῶν: διαβάστε τον!

ΕΞΕΛΑΣΑ τήν ἄλλη φορά νά σημειώσω κάτω απ' τίς Ἀσκήσεις «Τέλος τοῦ 270οῦ Διαγωνισμοῦ» καί σήμερα θά σας έάψωσ κάπως ή προκήρυξη τοῦ νέου 271ου. Ἀλλά τὸ φυλλάδιο αὐτὸ είναι τῆς 1ης Σεπτεμβρίου, έπομένως μπαλῶνουμε στήν Δ' καί τελευταία τριμηνία τοῦ διαπλασιακοῦ μας χρόνου καί, καθώς έφέρετε, ἀπὸ τὸ πρῶτο φυλλάδιο κάθε τριμηνίας άρχίζεις καί νέος Διαγωνισμός λύσεων.

Με μεγάλη χαρὰ άναγγέλλω τοὺς γάμους τῆς αγαπητῆς μας Ἀβαντίδος, δηλαδή τῆς Εὐθαλίας Μπίσκου ἀπὸ τὴ Χαλκίδα, με τὸν κ. Κωνστ. Θ. Βέλλο χημικὸ-φαρμακοποιό. Ἡ μητέρα της μοῦ γράφει πῶς, αν καί παντρεμένη τώρα, ή καλή μου φίλη ὅχι μόνο δέν σκοπεύει νά με παραιτηθῇ, αλλά καί θά έργασθῇ γιά τὴν διαδοχή μου, ὅπως καί πρὸ ἐνός μηνός, μ' είλες τίς προτομώσεις καί τίς φροντίδες τοῦ γάμου, είχε τὸ νοῦ της νά μοῦ γράφῃ ένα συνδρομητῇ. Τὴν εὐχαριστῶ με τὴν καρδιά μου καί τῆς στέλνω τίς πιὸ θερμῆς μητρικῆς μου εὐχῆς γιά τὴν δλοήγητικὴν κι' άνέφελην εὐτυχία τῆς νέας τῆς ζωῆς.

Νά κι' ή Ἀνθούλα Χρηστοβασίλη πού είχε τόσον καιρὸ νά μοῦ γράφῃ. Μὰ

τώρα, έφέρετε, έργάζεται στήν Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, καί πού νά τὴν άφήσουν «τὸ γραφεῖο, τὸ συνάλλαγμα κι' ὁ αὐτοῦσιος χρυσός»! Δέν με ξεχνᾷ όμως, έσπαθώνει μάλιστα καί μοῦ γράφει ένα συνδρομητῇ καί δυὸ χρόνια — δηλαδή έσοπάθω-μα διπλό. Τὴν εὐχαριστῶ πολύ κι' ἀπαζομαί τὸ νέο μου μικρὸ φίλο.

Πῶσα, Δευκάτα, νά πῶ κάτι γιά τίς έντυπώσεις σου ἀπὸ τίς Ἐπιστολές τοῦ κ. Φαίδωνος περὶ Χιτλερικοῦ. Ἀποφάσις όμως νά μὴν ξαναπῶ τίποτα — κι' ὁ κ. Φαίδων τὸ ίδιο — γιὰτὶ παρατήρησα πῶς ὑπάρχουν κι' εἰδῶ πολλοὶ χιτλερικοὶ πού πειράζονται. Είναι οἰκογένειες γερμανικῆς, είναι ἄλλες πού γερμανίζουν, καί προπάντων εἰν' έκείνοι πού ένσούν τὸ φασισμό, τὸ μοναρχισμό, τὴν ἀπολυταρχία, άκόμα καί τὴ δικτατορία. Αὐτὸ δέν τὸ είχα ὅπ' ὅψει μου, ὅτε δ κ. Φαίδων, πού ένόμιζε πῶς, γράφοντας γιά τὰ χιτλερικά, έγραψε γιά πράγματα ξένα. Τὴ στιγμή ὅμως πού κατανόη... δικὰ μας, είναι πιά πολιτικά, καί τὰ πολιτικά έμεῖς πρέπει νά τάποφάουμε — Ὅταν, μεταφράζοντας κανεῖς ένα έργο, προσθέτῃ ή άπαρτῇ δλοκέρους παραγράφους, είναι πιά διασκευή.

Νά, πολὺν καιρὸ είχα νά λάβω γράμμα σου, Πολύμνια. Ἀλλ' ἀπὸ τελευταῖες τὸ Γυμνάσιο κι' είλες τόσα μαθήματα καί διπλῆς εξετάσεις, είσαι δικαιολογημένη. Σὲ συχαίρω γιά τὸ ἀπολυτήριό κι' εἰπίζω, τώρα πού ήσύχασες, νά μοῦ γράφῃς συχνά.

Σὲ συχαίρω, Ἰδα, γιά τὸ Α' χιλιόδραχμο βραβεῖο στο διαγωνισμὸ τῆς Μαθηματικῆς Ἑταιρείας. Είναι πραγματικῶς πολὺ σπουδαῖο. Είλασα καί με τὴ «φαντασματικὴ πρωταπριλιά». Τώρα βέβαια θά γύριες κι' ἀπὸ τὴν Αἴγινα καί περιμένω νά μοῦ ξαναγράψῃς.

Ἐλαδς, Ἀρόνη, εξεστέλεσα τίς παραγγελίες καί σ' εὐχαριστῶ γιά τὰ τόσο καλὰ λόγια. Ἀλήθεια όμως, πολὺ βάσταξ αὐτὴ ή τεμπελιά! Νά εἰπίζω τουλάχιστο πῶς θά κρατήσῃ τὴν ὑπόσχεσή σου καί θά μοῦ γράφῃς στο εξῆς τακτικά; Δέν ξέρω ποιὰς Διαπλασιοῦλες παραθερίζουν εκεί. Ἄν φορῶσες τὸ Σῆμα, είλες θά σὲ πλησίαζαν νά σοῦ δώσουν γνωριμιά.

Εὐχαριστῶ πολύ γιά ὅλα, Μύρια. Πολὺ με χαροποίησε ή εἰδηση πῶς σε λίγο θάρθῃς στήν Ἀθήνα καί θάχῳ τὴν εὐχαρίστηση νά σε γνωρίσω καί προσωπικά. Εἶδα καί τί ώρα! ἄλληλογραφία έχεις με Διαπλασιόπουλα, πού δέν σοῦ γράφουν «γιά τὴν μόδα ή γιά τὸν καιρὸ», αλλά πολὺ σπουδαιότερα πράγματα. Εἶδα ἐπίσης πῶς ἀνταλλάσσετε μεταξὺ σας καί ὠραία δῶρα, πολὺ καλὰ κι' αὐτὰ, γιὰτὶ «τὰ δῶρα διατηροῦν τὴν φίλια» ὅπως λέει κι' ή γαλλικὴ παροιμία. Σοῦ έστειλα 4 τετράδια καί λογαριασμὸ.

Ξεπεσμένες Δόξες, μόνο τὴν ὑπογραφή σου κατὰφερα νά διαβάσω σ' αὐτὸ τὸ χαρτάκι πού μοῦ γράφεις με τόσο ξεθῶρο μολάνι (ή μολύβι!). Παιδιά μου, νά τὸ έφέρετε: ματαιοπονεῖτε όταν δέν μοῦ γράφετε μαῦρα, καθαρά. Τὰ κουρασμένα μου

Οἱ ἀλλασσόντες κατοικίαν συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται νά δηλώνουν άμέσως τὴν νέαν των διεύθυνσιν εἰς τὸ γραφεῖόν μας άποστολέοντες καί δραχμ. 5 διὰ τὴν έντύπωσιν τῆς νέας ταχυλίας. Ἄλλως δέν εὐθυνομέθα διὰ τὴν ἀπόλειαν τῶν φυλλαδίων των.

Καί τὰ δικὰ σας ἐπίσης, Ἀστρον τῆς Εὐτυχίας—πού σοῦ εὐχομαι περαστικά

μάτια δέν άντέχουν. Καί συλλογισθῇτε πόσα γράμματα, πόσα χειρόγραφα πρέπει νά διαβάζω καθημέρα! Ὅτε μπορῶ νάχῳ «άναγνώστη». Ἡ μητέρα δέν δείχνει σὲ ξένους τὰ γράμματα τῶν παιδιῶν της με τὰ μικρά τους μυστικά...

Νά κι' ή Ρέλια, τὰ ἴδια. Ἐνα μεγάλο, πυκνὸ καί... έξεασπρο γράμμα, τέσσαρες σελίδες. Διαβάζω, κατορθώνω νά διαβάσω, εἰδῶ κι' έκεί, μερικῆς φράσεις. Φαντάζομαι πῶς θά είναι πολὺ ὠραίο, πολὺ ενδιαφέρον. Ἀλλά νά τὸ διαβάσω δλοκέρου μοῦ είναι ἀδύνατο. Τί κρίμα!

Ἀλήθεια, σὰς έδωσα κάποτε μιὰ συνταγή γιά μελάνι, πού μπορεῖτε νά τὸ φτιάχνετε μόνοι σας, όταν δέν βρίσκετε καλὸ στα μαγαζιά. Σ' ὅλα τὰ φαρμακεία πουλοῦν μιὰ σκόνη πού λέγεται «bleu de Métélin». Ἀγοράζετε λίγη—δυὸ δραχμῶν π.χ.—τὴ ρίχνετε σὲ ζεστὸ νερὸ κι' έχειτε ένα ὠραῖότατο μπλε μελάνι, σκοῦρο σὰ μαῦρο. Ὅσο γιά τὴν ἀναλογία, τὴ βρίσκετε μόνοι σας. Ρίχνετε δηλαδή περισσότερο νερὸ ή περισσότερη σκόνη ὥσπου νά μέινετε εὐχαριστημένοι.

Εἶσαι ἐννιά χρόνια συνδρομητῆς, Μεσημβρινὲ Ἀσπὴρ, έχεις καί ψευδώνυμο, λάβαινες μέρος καί σὲ διαγωνισμούς, ήταν καιρός καί νά μοῦ γράφῃς, νά σε γνωρίσω καλύτερα. Καί τώρα πού έκαμες τὴν άρχή, εἰπίζω νά εξακολουθήσῃς. Μπράβο γιά τὸν καλὸ βαθμὸ πού πήρες στίς εξετάσεις. Ὅχι, τὰ Παιδ. Πνεύματα δέν έχουν κανένα περιορισμὸ. Τὸ μόνο πού άπαιτῶ είναι νά γράφονται καθαρά, σὲ χωριστὸ χαρτί, καί νάχουν ἀπὸ κάτω τὸνομα καί τὸ ψευδώνυμο τοῦ ἀποστολέα.

Οἱ Πνευματικῆς Ἀσκήσεις έβως έχουν πολλούς περιορισμούς: γι' αὐτὸ, Αἴσωπε, πρέπει νά διαβάσῃς τὸν Ὁδηγὸ καί νά μὴ μοῦ στέλνῃς γρίφους παρὰ τοὺς ὅρους. Πολὺ καλὸς ὁ βαθμός σου, σὲ συχαίρω. Ὁ κατ'έμος δ Κ. Ἰ. Τοῦ εὐχομαι περαστικά.

Σὲ ρώτησα, Μπίλ-Σπίλ—καί σ' εὐχαριστῶ πού μοῦ ἀπάντησες άμέσως—γιὰτὶ αὐτὴ τὴ γελοιογραφικὴ σειρά μοῦ τὴν έστειλες κι' ή φίλη μου Λαχάρα τῆς Δευτερίδας πού μένει στή Νορβηγία, ἀπὸ νοσηρικὴ έφημερίδα, κι' άπόρησε πολὺ όταν τὴν είδε δημοσιευμένην στο 34 φυλλάδιο με τὸ ψευδώνυμό σου. Ὅστε εγώ δέν έκαμα λάθος, ἀφοῦ τὴν είδα μοῦ τὴν έστειλες καί σὺ ἀπὸ γερμανικὴ έφημερίδα («Die grüne Poste») πού τὴν είχε, φαίνεται, ἀναδημοσιεύσει. Ἐτσι στο φάκελλο πού φυλάω αὐτῆς τίς γελοιογραφίες, ὑπάρχουν δυὸ αντίτυπα τῆς ἴδιας, κι' όταν χρειάστηκα μιὰ, τράβηξα κατὰ τυχὴ τὸ αντίτυπο πού μοῦ είχες στείλει εἰδῶ κι' είχες σημειωμένο τὸ ψευδώνυμό σου, χωρίς νά προσέξω ή νά θυμηθῶ πῶς ὑπῆρχε κι' ἄλλο, προγενέστερο μάλιστα, με τὸ ψευδώνυμο τῆς Λαχάρας τῆς Δευτερίδας.

Ναί, ὁ ὀρισμὸς στο Ἀνώμαλο Δικτωρὸ τὸ 37 φύλλο είναι λάθος: ἀστικὴ ὀροσειρά θέλει κι' ὅχι εὐρωπαϊκή. Λαχάρα τῆς Δευτερίδας, καθώς βλέπεις παραπάνω, τὸ «μυστήριό» τῆς γελοιογραφ. σειράς τοῦ 34 φύλλου εἰρηγήθηκε. Μένει τώρα τὸ «μυστήριό» τοῦ 35, πού ἴσως με τὸν ἴδιο τρόπο θά εἰρηγηθῇ ἀπὸ τὸν Μπετόβεν. Δέν ἀποκλείεται όμως νά έκαμα καί λάθος σὺ ψευδώνυμο, δηλαδή νά σημείωσα τὸ δικὸ του σὲ δική σου ἀποστολή, ὅπου δέν ὑπῆρχε ψευδώνυμο. Στίς σειρές πού μοῦ στέλνεις τώρα, τὸ σημείωσα γιά νά μὴν ξαναγίνῃ λάθος. Περιττὸ νά σοῦ πῶ πόσο μὲ εὐχαρίστησε τὸ γράμμα σου.

Καί τὰ δικὰ σας ἐπίσης, Ἀστρον τῆς Εὐτυχίας—πού σοῦ εὐχομαι περαστικά

καί σ' εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα—*Ἰάσων*—ἐτυχε, βλέπεις, πάλι γραμματοπλημύρα!—*Ἀγνή*—καί σέ σένα περαστικά—*Πριγκίπισσα τῶν Δολλαρίων*—καί σὺ λιγάκι ξέθωρη—*Μαργιολάκι*, *Ἀγριοβιολέττα*, *Αἰώνις Θρύλλε*, *Δαπολεῖνη*, *Δάνδολε*—περαστικά!—*Ἀλκηστις*, *Χιωτοπούλα*, *Παπαρούνα*, *Διχουδίτσα* καί *Φίλημα Σκιᾶς*—καλὰ κι' ἀγαπημένα μου παιδιά. Ἀλλά ὁ χώρος μου τελείωσε καί δὲν μπορῶ νὰ σὲ πῶ, ὅπως ἐπιθυμοῦσα, περισσότερο. Νὰ μοῦ ξαναγράψετε, σὲς παρακαλῶ.

ΓΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Ἀπορρίπτονται: «Ἀνοιξη» τῆς Ω. Ω. Ω. Ἀρκετὰ καλὸ τὸ θέμα καί ἡ ἀνάπτυξη, ἀλλὰ ὡς ποίημα ἔχει πολλές χαρμωδιές, φράσεις τριμμένες, ὁμοιοκαταληξίες ρηχές. Ποῦ καί ποῦ ὑπάρχουν μερικοὶ πόδες... γιὰ κόψιμο. Ἀπὸ τῆς φίλης μας περριμένω κάτι καλύτερο. — «Θὰ μοιάσῃ» τῆς Γ. Π. Πολὺ μεγάλες φράσεις, ἀσχημὴ ἀνάπτυξη τοῦ θέματος, ἀκαιρὴ ἀπαισιοδοξία. — «Ἀνοιξη» τῆς Τ. Μ. Μ. Μ. Δὲν καταλαβαίνω γιατί στέλνεις κομμάτια μὲ θέμα τὴν ἀνοιξη κοντὰ στὸ τέλος τοῦ καλοκαιριοῦ. Αὐτὰ τὰ κομμάτια πρέπει νὰ ἔχουν καὶ κάποια ἐπικαιρότητα. Ὅπως δὴ ποτε ὡς κομμάτι δὲν εἶναι κακὸ καί, ἅμα τὸ διορθώσῃ λίγο, ἡ φίλη μας μπορεῖ νὰ τὸ ξαναστείλῃ... τὸν ἐρχόμενο Μάρτιο. — «Τὸ παράπονο τῆς φτώχειας» τοῦ Πληγωμένου Κορφατοπούλου. Πολὺ ψεύτικο, πολὺ φτιαχτὸ, πολὺ ἀπίθανο. Ποτέ ἕνας καπνὸς, ὅσο πικραμένος καί νὰ εἶναι, δὲν ἀπογοητεύει σκληρὰ τὸ ἄθωο ἐγγονάκι του καί δὲν τοῦ παρουνιάζει τὴ ζωὴ μὲ τόσο μαύρα χρώματα. Τόσο μάλλον ὅταν εἶναι «ἕνας γέρος γελαστός καί χαρούμενος». Ἐχάτε λίγο περισσότερη αἰσιοδοξία, παιδιά μου. Ἡ ζωὴ, καί τοῦ πῶς φτωχοῦ ἀκόμα, ἔχει τίς ὁμορφιές της. — «Οἱ ἀφογχαλιεῖς» τοῦ Πρίγκιπος τῆς Ἑλλάδος. Τόσο κακογραμμένο καί μὲ τόσο ξέθωρο μελάνι ποῦ δὲν μπόρεσα νὰ τὸ διαβάσω. Ἀπ' ὅ, τι μπόρεσα νὰ βγάλω ἄκρες—μέσες, δὲν μοῦ φάνηκε δημοσιεύσιμο—θὰ ἐξακολουθῶ.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δὲν ἐγκρίνεται, οὔτε ἀναγνώνεται, ἂν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὸ δικαίωμα. δρ. 10. — Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀναντιθέμενα ἰσχύουν ὡς τὴν 30 Νοεμβρίου 1934. Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ Α, ἀνήκουν σὲ ἀγόρια καί ὅσα ἀπὸ Κ, σὲ κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: *Τσιγγάνικο Βιολί*, ἄ. (ΔΟ). *Ὀνειροπόλον Βλέμμα*, κ. (ΜΚ). *Ἀνατολίτισσα*, κ. (ΜΣ). *Αἰσιόδοξος*, ἄ. (ΑΡ). *Νεράιδα τοῦ Φθινοπώρου*, κ. (ΦΝ). *Βολιώτικο Διαβολάκι*, κ. (ΝΚ). *Γοδετίνα*, κ. (ΑΩ).

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: *Ρεζεντάν* (εἶδα τί ὥραϊα περνᾷς ἐκεῖ μὲ τίς ἐκδρομὲς καί τὰ παιχνίδια) σου ἔστειλα 10 τετράδια· *Χαρουγὴν τῆς Δέσβου* (χαίρω ποῦ «καρποφόρησε» ἡ Μ. Ἀγγελία σου) ἔστειλα 5 τετράδια· *Ἀρην Σ. Μυλωνᾶν* (χαίρω πολὺ, σὲ περιμένω) *Ἀνθὸν τῆς Διαπλάσεως* (ἔλαβα δυὸ γράμματά σου, θὰ σοῦ ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο) *Πασχαλιᾶν* (ἀφοῦ ἦταν βιαστικό, διάβασα τοὺς «Μαργαρίτες» κι' εἶδα πῶς μποροῦν νὰ δημοσιευθοῦν ἕως θὰ παραλείψω μόνο δυὸ—τρεῖς ὡς... ὑπερβολικούς) *Ἑλληνοπούλαν* (ναί, εἶσαι πολὺ δικαιολογημένη) σὲ συγχαίρω γιὰ τὸ λαμπρὸ βαθμὸ θὰ μοῦ γράψῃς τώρα; *Νίτσαν Π. Οἰκονομοπούλου* (ναί, πολὺ εὐχαρίστησ' ἀλλὰ πρέπει νὰ πάρῃς καί ψευδώνυμο) *Μωραῖτικο Σταφύλι* (ἔκαμες

πολὺ καλὰ) *Ε. Χ. Α.* (ἂ, δὲν γίνεται! εἶναι ἀποκλειστικὸ προνόμιο τῶν συνδρομητῶν ὥστε πρέπει νὰ ἐγγραφῇς) *Τσιγγάνικο Βιολί* (μετὰ χαρᾶς θὰ εἶδες τὴν ἐγκρίση τοῦ ψευδωνύμου σου) *Ναυτάκι* (νὰ συμβουλευθῇς τὸν Ὁδηγό) *Δέλιαν* (εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ ἐσπάθωμα νὰ περιμένω καί πῶς μεγάλο γράμμα;) *Μυρον τῆς Ἀνδρου*, *Ἰσιδα* κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολάς ἔλαβα μετὰ τῆς 23 **Αὐγούστου** θάπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΑΡΧΗ τοῦ νέου 2710 Διαγωνισμοῦ. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τοῦτου δεκταὶ μέχρι 1 Νοεμβρίου.

473. Δεξιόγριφος

Τὸ πρῶτό μου μὴ ἀντωνυμία,
Τάλλο μου ζῶο σπιτικό,
Καί τ' ὅλο ἀρχαία πολιτεία
Περιφρημὴ στὸ Ἑλληνικό.

Σφιγξ

474. Στοιχειόγριφος

Ἐργαλεῖο—ἡ καὶ πόλη—
Παίρνει δεύτερο κεφάλι
Κι' ἀξάφνα καί προβάλλει
Ποῦ μπορεῖ—τὸ ξέρουν ὅλοι—
Θεομὸ νάναι ἢ ψυχρό.
Ἐγχεῖνδ ἢ νοσηρό.

Πειραιωτάκι

475. Μεταγραμματισμός

Βρώμικο στάσιμο νερό,
Δὲ βλέπω ἂν τὴ θολοῦρα πάτο·
Ἀλλ' ἂν τοῦ ἀλλότῃς τὰρχικό,
Στὸ πόδι μου τῶχω ἀποκάτω.
Ἀθῶα ὕπαρξις

476. Αἰνίγμα

Εἶμαι κατὶ ποθητό,
Ἄν ἀργήσω, μὲ ζητοῦν.
Μὰ ὅταν ἔρχουμαι—πῶ! πῶ!
Ὅλοι τρέχουν νὰ χωθοῦν
Ἀπὸ ἐμὲ νὰ φυλαχθοῦν.
Τέλλος Ἀλχη

477. Πυραμῖς

+
* + *
* * + * *
* * * + * * *
* * * * + * * * *

Ὅριζοντίως ἐκ τῶν ἄνω κατὰ σειρὰν: φωνήεν, στρατιωτικὸν σῶμα, σημεῖον τῆς σφαίρας, ὕγρα ἔκτασις, διακριτικὸν τιμητικόν. Οἱ σταυροὶ καθεύτως κρᾶτος τῆς Εὐρώπης.

Κερκίτης

478-479. Μεταμορφώσεις

1.—Ὁ *Κόδρος* διὰ 3 μεταμορφώσεων νὰ γίνῃ *Πύργος*.
2.—Τὸ *κῆνος* διὰ 6 μεταμορφώσεων νὰ γίνῃ *κῆτος*.

Κερκυραϊκὸ Ζιζάνιο

480 484. Μαγική Πρόθεσις

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἐνὸς γράμματος ἐκάστης τῶν κάτωθι λέξεων διὰ μιᾶς προθέσεως, πάντοτε τῆς αὐτῆς, νὰ σχηματισθοῦν ἀνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις:

ἄκοπος, ἐμὴ, ἀνεκτός, καί, μίτος,
Τρῶπα στὸ Νερό

485. Ἀκροστιχίς

Τ' ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν τέρας τοῦ Ἄδου.
1, Μάντις· 2, Χοιροβοσκός· 3, Θερίον· 4, Ἡφαίστειον· 5, Κράτος βαλκανικόν· 6, Κριτὴς τοῦ Ἄδου· 7, Ζῶον φορητὸν· 8, Ὅρος τῆς Γαση.

Πρίγκιψ Σερβίν

486. Φωνηεντόλιπον

* - κλ - μρ - π - τ - πρ - φντ
Ἀσκληπιῶς

487. Γρίφος

ὦν, εἴθε!
+ θ' θ' θ' θ' σκί, ναί ::
ἡ φίλου θ' θ' θ' θ'
θ' θ'

Σαρλῶ

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευματ. Ἀσκήσεων τοῦ φύλ. 25

277. Ζέφυρος (Ζεῦ, ἥρως).—278. Μίδας—Ἰδας.—279. Νεαρός—νεκρός.—280. Σπύρος—πυρός.—281.

Υ Φ Η Λ Ι Ο Σ 282. ΙΟΚΑΣΤΗ Φ Λ Σ Π (οἶκος, κισός, Η Λ Ε Κ Τ Ρ Α Ἀττική, σκότος, ΤΙ Λ Κ Ι Ν ΤΟΣ, Ἡσαίος).—Ι Σ Τ Ι Α Ι Α 283. Μῆλα (ΜΙΜΗ, Ο Ρ Ι Κ ΛΑμπρο...) μέλι Σ Π Α Ν Α Κ Ι (φᾶΜΕ Αἶγα).—284. ΖΑΚΥΝΘΟΣ (τραπέζα, κολοκύνθη, Σκιάθος).—285-289. Τάνταλος, Πάραλος, Δαναός, κάρδαμον, κάλαθος.—290. Διπλοῦν δρῶσιν οἱ μαθόντες γράμματα (διπλοῦν ὁρῶ, σύν, οἱ μάθ', οὐκ ἐξ γρά, Μάτα).

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

[ΛΔ'—428]

ΠΟΡΤΡΑΙΤΟ. Σφιγξ τῶν Πάγων: Ἀνάστημα κανονικό, ζωηρό, εὐκίνητο, μ' ἐξυπνο προσωπάκι. Πρῶτὴ στὰ σπóρτ, στοὺς χοροὺς, μὰ καί στὰ... μαθήματα.

Ἀγριοβιολέττα

[ΛΔ'—429]

Μέντιοι, νὰ περιμένω ἀκόμα; Μαργιολάκι

[ΛΔ'—430]

Χλωμὸ Δουλοῦδι, ἂν θέλεις photos μου, στείλε δική σου θὰ σοῦ ἀνταποδώσω. Δ/σή μου: Παντελῆς Μωραῖτης, Ὀγλ, Βόλος.

ΤΑΣΙΔΙΩΤΗΣ

[ΛΔ'—431]

Αλκωνίς, θυμᾶσαι «Monsieur le court»; Πῶς περνᾷς στὴ Σύρα; Ρεβολτὲ

[ΛΔ'—432]

Αγαπημένε Ἰπτάμενε Ἀετὲ, τὴ γιορτούλα Σου ραῖνω μ' ἐχούλες. Φίλημα Σκιᾶς

[ΛΔ'—433]

Τάσο Δούζη, ἐδῶ ἦλθαν Αἰγύπτιοι πρόσκοποι φεσφοροί, μήπως βρίσκεις καί σὺ ἀνάμεσα τοὺς; Σφιγξ

[ΛΔ'—434]

Ἰδρύεται σύλλογος ἐν Λαμῇ «ΔΙΑΠΛΑΣΙΑΚΗ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ». Σκοποὶ: Διάδοσις—Διαγωνισμοὶ κλπ. Πρῶτος διαγωνισμός: Διμήνος, τρίδραχμος ἀγράφων καρτῶν. Βραβεῖα ἐκλεκτά. Δ/σις: Σ. Σιόπουλον, Ἐθνογράφον, Λαμῖαν, διὰ Διαπλασιακὴν Συντροφίαν

[ΛΔ'—435]

Εὐαίσθητη Καρδούλα—Μιχαλιτσιάνου, Μπορθακλᾶς—Ἀλεξάντος. Μπορθακλᾶ Ἰστικτοῦτο εὐκηνῆσις τένης. Μποῦμ! Ναπολέων Βογαπάνης

[ΛΔ'—436]

Ναυτοπούλα τῆς Ἀνδρου, ἔγραφα. Περιμένω. Ἐνα γραμματάκι ἢ καρτούλα ἀπὸ δλους—εἰς θὰ μοῦ ἔφερνε μεγάλῃ χαρὰ. Μποῦμ

[ΛΔ'—437]

Φίλημα Σκιᾶς, μὰ κι' ἐγὼ ἔγραφα, ἐπειδὴ βατὰ ἀπὸ καινούρια ἐπὶ σκεψη πῆρα τίς ἰδιεὲς ἀναμνήσεις ποῦ κι' ἐσύ. Τζουόντα